

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Partipolitiskt engagerade individers upplevelser av sin politiska påverkan genom sociala medier

En kvalitativ intervjustudie av unga vuxna svenskar

Författare:	Tilly Hild
Examensarbete:	15 hp
Program och kurs:	Medie- och kommunikationsvetenskap, MK1501
Institution:	JMG - Institutionen för journalistik, medier och kommunikation
Nivå:	Grundnivå
Termin och år:	Ht 2023
Handledare:	Nicklas Håkansson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp

Program och/eller kurs: Medie- och kommunikationsvetenskap, MK1501

Nivå: Grundnivå

Termin/år: Ht 2023

Handledare: Nicklas Håkansson

Kursansvarig: Malin Sveningsson

Rapport nr:

Sidantal: 57

Antal ord: 16 773

Nyckelord: "Political efficacy", politisk påverkan, politiskt deltagande, sociala medier, unga vuxna, "connective action", "collective action", beständighet

---

Syfte: Studiens syfte är att undersöka svenska, partipolitiskt engagerade unga vuxna individers upplevelser av sitt politiska deltagande och sin politiska påverkan genom sociala medier.

Teori: "Connective action", "collective action", pliktskyldig medborgarmodell, engagerad medborgarmodell, politik som arena, politik som process, "political efficacy"/politisk påverkan, intern politisk påverkan, extern politisk påverkan, individuell politisk påverkan och kollektiv politisk påverkan.

Metod: Detta är en kvalitativ intervjustudie med en deduktiv och induktiv ansats.

Material: Sex semi-strukturerade intervjuer med svenska partipolitiskt engagerade unga vuxna.

Resultat: De organiserade formerna av politiskt deltagande som respondenterna ägnar sig åt på sociala medier styrs av politiska ungdomsförbund. De former av självorganiserande politiska deltaganden som respondenterna deltar i skiljer sig från varandra sett till påverkan av den politiska processen respektive den politiska arenan via sociala medier. För att påverka den politiska arenan genom sociala medier krävs specifika personliga egenskaper medan påverkan av politik som process endast kräver agerande. Beständighet uppfattas som avgörande för att både politiken som process och arena ska hinna bearbeta politiska ståndpunkter.

Executive summary

The younger generation of today engages less in conventional political practices than previous generations when they were young (Dezelan, 2023, p.6). Concurrently, there is an increase in new forms of political participation, such as sharing opinions online and changing one's profile picture on social media to show support for various political and social issues (a.a., p.17). This study examines Swedish politically engaged young adults' understanding of their political participation on social media as well as its political influence, in order to shed some light on the role of social media in democracies of today. The respondents' perceived political participation and influence through social media is analyzed through theoretical concepts associated with connective action, collective action and political efficacy.

Additionally the respondents' perception of durability in conjunction with politics is studied, as this is a discussed aspect within research about political participation online (Bennett & Segerberg, 2012, p.760). A total of six Swedish politically engaged young adults were interviewed by means of a semi-structured guide. The results showed that the respondents' only experience of organized political participation on social media, was participation in private groups managed by the same political youth associations as the respondents were members of offline. The respondents' individual political participation on social media was classified into four different categories, where the distinction between the categories consisted of the respondents' aim: to either influence politics as a process (e.g. the public opinion) or the political arena (e.g. political institutions). As a conclusion, the respondents made a clear distinction between political influence on the political process (such as public opinion), and influence on the decision-making politics (such as political institutions). The respondents also described differences regarding what is required of the political participant in order to influence either the political process or the political arena, where political decisions are made. To influence the political process the only requirement is to take action, as many individual actions create a collective pressure on the political arena. On the other hand, influence on the political arena requires specific personal abilities, since it is believed that certain knowledge and socialization is necessary within e.g. political institutions. Durability is perceived as vital throughout the interviews, as both politics as a process and an arena are understood as requiring of time to develop and transform.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
2. Studiens relevans.....	6
2.1 Utomvetenskaplig relevans.....	6
2.2 Inomvetenskaplig relevans.....	7
3. Teori.....	8
3.1 “Collective action”, “connective action”, hybriden “organization-brokered networks” och den omdiskuterade beständigheten.....	8
3.2 Medborgarmodeller: Pliktskyldig och engagerad.....	10
3.3 Politik som arena och process.....	10
3.4 Två parallella logiker kring politiskt deltagande och sociala medier.....	11
3.5 “Political efficacy”: upplevd politisk påverkan.....	12
3.6 Tidigare forskning.....	13
4. Syfte och frågeställningar.....	16
5. Metod.....	17
5.1 Val av metod och design.....	17
5.2 Urval.....	18
5.3 Utformning av intervjuguide.....	20
5.4 Datainsamling och databearbetning.....	22
5.6 Analys.....	23
5.7 Forskningsetiska överväganden.....	24
5.8 Diskussion kring studiens kvaliteter och svagheter.....	25
6. Resultat och analys.....	26
6.1 Collective action.....	27
6.1.1 Sociala medier som informationskanal.....	27
6.1.2 Organization-brokered networks: Interna diskussionsforum.....	28
6.2 Connective action.....	30
6.2.1 Sociala medier som miljö.....	30
6.2.2 Diskussioner på sociala medier.....	32
6.2.3 Opinionsbildning.....	34
6.2.4 Sociala medier i kontakt med den politiska arenan.....	37
6.3 Beständighet.....	40
7. Diskussion.....	42
7.1 Collective action och den politiska arenan.....	42
7.2 Förhållandet mellan de fyra formerna av politiskt deltagande på sociala medier.....	43
7.3 Beständighet och politisk påverkan via sociala medier.....	49
7.5 Vidare forskning.....	50
8. Slutsats.....	51
9. Referenser.....	54

Bilagor..... 56

1. Inledning

Den yngre generationen engagerar sig idag mindre i de konventionella politiska processerna än tidigare generationer när de var unga. Detta konstateras bland annat genom mätningar i European Parliament Youth Survey 2021 (Dezelan, 2023, s.6). Samtidigt visar dessa mätningar att det blir vanligare och vanligare med nya former av politiskt deltagande, som att dela sina åsikter online och ändra sin profilbild på sociala medier för att visa stöd i olika politiska och sociala frågor (a.a., s.17). Inom forskningen kring politiskt deltagande antas dessa nya fördelningar av politiskt deltagande bero på en rörelse bort från aktivitet via politiska organisationer till en mer individualiserad konsumtion av politik (Henn et. al., 2002, s.185-186; Chrysochoou & Barrett, 2017, s.291). Samtidigt är en av demokratins grundläggande premisser att medborgarna deltar i politiska beslut, vilket sker genom de konventionella formerna för politiskt deltagande (exempelvis genom den kanske mest grundläggande formen: att rösta i politiska val) (Dezelan, 2023, s.20). Därför intresserar sig forskare idag för dessa nya digitala former för politiskt deltagande, i förhoppning om att förstå den yngre generationens förändrade praktiker samt demokratins framtid (Ohme, 2019, s.1904). Låt oss därför genom denna studie fördjupa oss i politiskt engagerade unga vuxna personers förståelser av sitt politiska deltagande och påverkan genom sociala medier.

2. Studiens relevans

2.1 Utomvetenskaplig relevans

Sociala medier engagerar idag enskilda individer i nätverk och politiska diskussioner online. Ur optimistisk, demokratisk synpunkt kan medierna på så vis erbjuda forum där fler människor kan göra sina röster hörda, samt öka medborgares politiska engagemang och deltagande. Flertalet politiska nätverksrörelser som väckt uppståndelse tack vare de digitala kommunikationsteknologiernas globala räckvidd tjänar som exempel: som Black Lives Matter (Chang et.al., 2022), MeToo (Gibson et.al. , 2017) och Arabiska våren (Howard & Hussain, 2011). I dessa nätverksrörelser har människor såväl lokalt som internationellt mobiliserat sig för att bekämpa orättvisor (Chang et.al., 2022, s.1-2; Gibson et.al., 2017,

s.219-220; Howard & Hussein, 2011, s.41-42). Här är det inte en organisation med en viss identitet eller ideologi som sammanför människor, utan deltagandet bygger på deltagares individuella upplevelser, syften och former av deltagande (Bennett & Segerberg, 2012, s.744). Nya former av politiskt deltagande tycks alltså ta form i takt med den föränderliga digitala miljön. Samtidigt finns en oro för den yngre generationen som är uppvuxna i det post-moderna, västerländska samhället med digitala medier. Denna oro grundar sig delvis i observationer av unga individers minskade politiska medlemskap, försvagade kollektiva identitet samt individualiserade livsstilar. Unga är i minskad omfattning engagerade i de traditionella formerna av politiskt deltagande idag, exempelvis genom att vara aktiva medlemmar i politiska föreningar och partier (Henn et.al., 2002, s.185-186). Därför kommer vi i denna studie att utforska hur politiskt engagerade unga vuxna själva förstår och resonerar kring sitt politiska deltagande och påverkan genom sociala medier. Genom att utöka förståelsen för detta politiska deltagande online, kan vi möjligen få en tydligare bild av hur den yngre generationen förstår politik samt sin egen roll i demokratin.

2.2 Inomvetenskaplig relevans

Resultaten av tidigare forskning (av relevans för den här studien) rörande politiskt deltagande och sociala medier kan sorteras i två parallella förståelser av och beteenden kring dessa fenomen. På den ena sidan har vi de teoretiska begreppen *collective action*, *den pliktskyldiga medborgarmodellen* och *den politiska arenan*. Dessa begrepp hänger ihop med en konventionell förståelse av hur och varför medborgare ska engagera sig politiskt: medborgare engagerar sig politiskt genom etablerade organisationer med hierarkisk struktur, de ser till kollektivet framför individen, och politiska aktioner riktar sig till etablerade politiska aktörer (exempelvis politiska institutioner). På den andra sidan har vi *connective action*, *den engagerade medborgarmodellen* och *den politiska processen*. Här engagerar sig medborgare politiskt genom sina personliga nätverk, utifrån sina individuella livsstilar och behov, och dessa personliga politiska uttryck förstås som formande av den ständiga process som utgör den politiska samvaron. De här två logikerna kring politik och deltagande kan samverka (Sveningsson, 2016, s.152), men frågan inom forskningen är hur unga idag förhåller sig till - och i praktiken handlar utifrån - dessa relativt olika idéer. Bland forskare finns både entusiaster och kritiker av framför allt connective action, eftersom det är en förhållandevis ny form av nätverkslogik som identifierats i samband med framväxten av sociala medier. I

jämförelse med den konventionella logiken kring collective action (där medborgare agerar genom organiserade kollektiv) frågar man sig hur politiskt påverkande och beständig organisationsformen för connective action faktiskt är, eftersom connective action sker genom informella nätverk utan medlemskap och krav (Bennett & Segerberg, 2012, s.760). Vissa forskare menar att connective action innebär att internet-rörelserna får makt att påverka politiskt, eftersom det kan ge nya diskussioner och diskurser genomslag inom den politiska arenan hos politiker, beslutsfattare och media (Bennett, 2012, s.37-38). Andra forskare pekar på nätverkens svagheter i form av dess kortvariga, instabila förbindelser (Van Laer & Van Aelst, 2010, s.1146). Därför finns anledning att fortsatt forska kring hur unga personer förstår sitt politiska deltagande online samt vilken politisk påverkan detta uppfattas ha.

3. Teori

3.1 “Collective action”, “connective action”, hybriden “organization-brokered networks” och den omdiskuterade beständigheten

Ett centralt konceptuellt ramverk inom forskningen kring politiskt deltagande och sociala medier är formulerad av Bennett och Segerberg, som försöker förstå nätverk och dess logik i skapandet av politiska rörelser. Ramverket består av de två begreppen “collective action” och “connective action” (Bennett & Segerberg, 2012, s.743). Här ligger fokus inte på huruvida politiskt deltagande sker offline respektive online, utan Bennett och Segerberg vill belysa hur all typ av deltagande och aktion är del av en och samma gemensamma politiska tillvaro (a.a., s.747). *Collective action* bygger på en mer konventionell förståelse av aktion, där aktion skapas genom en organisation med medlemmar, där medlemmarna behöver se förbi sina individuella behov och åsikter, om så krävs, för att hela gruppen ska samverka. Med andra ord: en organiserad, kollektiv aktion. Collective action är därför ofta beroende av en hierarkisk organisation, och medlemmarna behöver vara informerade och socialiserade för att följa gruppens mål och identitet (a.a., s.748). *Connective action* karaktäriseras i stället av en avsaknad av hierarkisk organisation, där nätverk utgör organisationen; deltagarna har inga

formella medlemskap eller förpliktelser, och rörelsernas ämnen kan ständigt omdefinieras och användas av enskilda individer i personliga syften. Nätverken är med andra ord självorganiserande, till skillnad från "nätverk" som organiseras genom collective action och någon form av styre.aktionen är själva organisationen i connective action, i stället för att människor först organiseras för att sedan agera (Bennett & Segerberg, 2012, s.259). Genom connective action är den centrala aktiviteten, och vad som är meningsfullt ur politisk synpunkt, själva kommunikationen och dynamiken som uppstår genom nätverken. I collective action är aktionen som ska genomföras det stora målet.

Inom forskningen finns både entusiaster och kritiker av connective action, där den omtvistade frågan är hur politiskt effektiv och **beständig** denna organisationsform faktiskt är (Bennett & Segerberg, 2012, s.760). Vissa forskare menar att connective action ger internet-rörelserna makt att påverka politiskt, eftersom det är ett verktyg för att ge nya diskussionsämnen och diskurser genomslag hos politiker, beslutsfattare och traditionell media (Bennett, 2012, s.37-38). Andra forskare pekar på nätverkens svagheter i form av dess kortvariga, instabila förbindelser (Van Laer & Van Aelst, 2010, s.1146). I denna studie kommer vi därför även att studera respondenternas förståelse av värdet av beständighet i politiskt deltagande på sociala medier.

Under vissa omständigheter kan logikerna bakom connective och collective action blandas. Dessa situationer benämns som "**organization-brokered networks**"; alltså nätverk där organisationer delvis är inblandade (Bennett & Segerberg, 2012, s.747). Det här innebär att en organisation erbjuder människor i ett nätverk vissa möjligheter eller tillgångar som kan nyttjas i personliga syften. På så vis kan organisationen vara en del av att forma individernas handlingar enligt organisationens mål, samtidigt som de undviker att inta en tydlig ledarroll. Organization-brokered networks brukar kategoriseras som en typ av connective action, eftersom själva upplevelsen av det politiska deltagandet bland deltagarna är att de agerar efter egen vilja (Bennett & Segerberg, 2012, s.747).

Genom att identifiera connective och collective action i svaren från denna studies respondenter kan vi urskilja vilka förståelser av sig själva samt logiker som respondenterna agerar utifrån i olika situationer (Velasquez, 2015, s.902-903). Eftersom tidigare forskning resonerat kring beständigheten av connective action-deltagande online, kommer vi även undersöka om beständighet är något som studiens respondenter värderar politiskt. I en studie

av Velasquez var ett fynd att deltagarnas upplevda politiska påverkan (läs mer om politisk påverkan under rubriken "*Political efficacy*": *upplevd politisk påverkan*) förstärktes när deltagarna engagerat sig politiskt online under en längre period, eftersom de då hunnit uppleva att en politisk aktion förverkligats och faktiskt haft en politisk påverkan (Velasquez, 2015, s.914). För att bidra till denna fråga inom forskningen, kommer denna studie även undersöka hur de unga vuxna respondenterna förstår beständighet i förhållande till politisk påverkan.

3.2 Medborgarmodeller: Pliktskyldig och engagerad

Ett begrepp som ofta förekommer i samband med studier om digitala medier, politiskt deltagande och connective action är medborgarskap, och framför allt den äldre pliktskyldiga modellen för medborgarskap ("*dutiful citizenship*") i jämförelse med den nya, engagerade medborgarmodellen ("*actualizing citizenship*") (Dalton, 2008, s.76). ***Den pliktskyldiga medborgarmodellen*** utgår från att medborgare bör delta i politiska val, vara insatta i nyheter och politik, se till kollektivet samt respektera samhällets auktoriteter (a.a., s.78-79). Om man som medborgare vill engagera sig i och påverka politiken sker det genom samhällets institutioner, exempelvis genom politiska eller medborgerliga organisationer och partier (a.a., s.86). ***Modellen för engagerat medborgarskap*** fokuserar i stället på de aspekter av medborgarskapet som har med individens egen agens och livsstil att göra (a.a., s.81-82). Medborgare är aktiva i samhällets frågor genom direkta former av aktion som grundar sig i livsstilsrelaterade och individualiserade intressen (a.a., s.86). Vilken medborgarmodell som motiverar intervjupersonerna i deras olika politiska deltaganden och värderingar är alltså intressant tack vare dess fokus på de ungas syn på sin egen roll i demokratin.

3.3 Politik som arena och process

Medborgarskapet är tätt förknippat med en förståelse av ***politik som en arena och en process***. Det äldre, konventionella sättet att se på medborgarskap och politiskt deltagande innefattar manifesta sätt att delta, genom kontakt med den ***politiska arenan***. Den politiska arenan är med andra ord samhällets politiska institutioner, och genom den erbjuds ett antal sätt att delta politiskt: som att rösta när det är val, att vara medlem i politiska grupper eller partier, eller att direkt påverka politiker samt lagstiftning (Halupka, 2016, s.1490). I denna

studie kommer den politiska arenan främst att definieras utifrån hur respondenterna förstår sin politiska påverkan genom sociala medier; hur respondenterna upplever att politiskt deltagande som riktas mot samhällets etablerade politiska aktörer och politiska, manifesta institutioner har en politisk påverkan. Hur respondenterna å andra sidan upplever politiskt deltagande som berör andra aspekter av politiken än just den politiska arenan, kommer att definieras som uttryck för en förståelse av *politik som en process*. Genom utvecklingen av de exklusivt digitala, nya formerna för politiskt deltagande har fler möjligheter att delta politiskt tillgängliggjorts, där individer engagerar sig politiskt genom specifika fenomen eller ämnen i stället för att följa de system som etablerats inom den politiska arenan, som att ex. följa en hel politisk ideologi genom organiserad politik (a.a., s.1490-1491). Att se till huruvida denna studies respondenter upplever sitt politiska deltagande på sociala medier som en del av den politiska arenan eller den politiska processen, har studien möjlighet att bidra till förståelsen av resonemangen bakom respondenternas politiska aktivitet och deltagande.

3.4 Två parallella logiker kring politiskt deltagande och sociala medier

De hittills nämnda teoretiska begreppen kan placeras i två parallella logiker som ligger till grund för politiskt deltagande: på den ena sidan har vi *collective action, den pliktskyldiga medborgarmodellen* och *den politiska arenan*. Dessa begrepp hänger ihop med en konventionell förståelse av hur och varför medborgare ska engagera sig politiskt. Medborgare ska engagera sig i etablerade organisationer med tydlig struktur, de behöver se till kollektivet snarare än individen, och politiska aktioner ska rikta sig till tydligt politiska aktörer. På den andra sidan har vi *connective action, den engagerade medborgarmodellen* och *den politiska processen*. Här engagerar sig medborgare politiskt i sina personliga nätverk, genom sina individuella livsstilar och behov, och dessa personliga uttryck uppfattas forma den politiska samvaron som process. Denna logik är till stor del möjliggjord tack vare de sociala medierna, där människor kan dela innehåll över tid och rum. De här två kategorierna av logiker är inte exkluderande, utan de interagerar och påverkar människors förståelser och utförande av politiskt deltagande (Halupka, 2016, s.1488). För att förstå och försöka förklara formen för ungas politiska deltagande online idag, kommer därför denna studie att söka identifiera dessa begrepp i intervjuer med unga, politiskt engagerade personer rörande deras användning av sociala medier i politiska syften.

3.5 “Political efficacy”: upplevd politisk påverkan

Ett återkommande begrepp inom forskning kring politiskt deltagande är “political efficacy”: människors upplevda möjlighet och kapacitet att påverka politiska beslut, härmed benämnt som politisk påverkan (Gil de Zúñiga, 2017, s.574). Vad upplevelsen av politisk påverkan kommer att beröra i denna studie är på vilket sätt respondenterna upplever att deras agerande på sociala medier har en politisk påverkan på politiska beslut. Den politiska påverkan är alltså något som förväntas kunna förklara respondenternas politiska agerande på sociala medier. Inom psykologi förstås “political efficacy” som individers interna upplevelser av att de själva och omvärlden har vad som krävs för att påverka politiskt och genomföra politisk förändring, vilket förstås öka chansen för politiskt deltagande (Van Stekelenburg, 2013, s.226). I denna studie kommer begreppet att översättas till politisk påverkan, eftersom det snarare kommer att hjälpa oss att förklara varför respondenterna deltar politiskt på just de sätt som de gör. Detta utgår från premissen att upplevelsen av hur politisk påverkan sker är del av att forma respondenternas politiska deltagande. Inom forskningen kring politiskt deltagande finns olika avgränsningar gällande vilka aktiviteter som räknas som politiskt deltagande (Boulianne & Ohme, 2022, s.902-904), men i denna studie kommer politiskt deltagande innebära alla de former av politiskt deltagande som respondenterna beskriver har en politisk påverkan. Det betyder att politiskt deltagande och politisk påverkan både kan innebära en upplevelse av att bidra till en politisk miljö eller process och att exempelvis direkt påverka aktörer inom den politiska arenan. Respondenternas förklaringar av hur deras deltagande på sociala medier har en politisk påverkan kommer vara studiens fokus, och detta kommer att förklaras med hjälp av respondenternas upplevelser av vem eller vilka som kan påverka politiskt.

Begreppet “political efficacy” delas ofta upp i underkategorierna “internal political efficacy”, “external political efficacy” (Gil de Zúñiga, 2017, s.574), “individual political efficacy” och “collective political efficacy” (Velasques & LaRose, 2015, s.903-904). “Internal political efficacy” (härmed benämnt som intern politisk påverkan) handlar om en individs upplevelse av sin interna förmåga och kapacitet att påverka det politiska systemet, medan “external political efficacy” (härmed benämnt som extern politisk påverkan) syftar till det politiska systemets responsivitet i förhållande till medborgares vilja (Gil de Zúñiga, 2017, s.574). “Individual political efficacy” (härmed benämnt som individuell politisk påverkan) syftar till människors upplevelse av att en ensam individ har en politisk påverkan, och “collective political efficacy” (härmed benämnt som kollektiv politisk påverkan) utgår från en individs

upplevelse av att man behöver vara ett kollektiv för att kunna påverka politiskt (Velasquez & LaRose, 2015, s.903-904). Dessa fyra underkategorier till politisk påverkan kommer att kunna förklara respondenterna upplevelser av hur politisk påverkan sker genom sociala medier, och hur de därför upplever att deras politiska deltagande påverkar politiskt. Att ta reda på hur respondenterna upplever sin politiska påverkan utifrån dessa underkategorier kan tänkas bidra till nya insikter kring just upplevelsen av politiskt deltagande på sociala medier. Tidigare forskare som arbetat med “political efficacy” understryker just vikten av att upplevd politisk påverkan förändras i förhållande till kontext. Därför behöver man se till sorten politiskt deltagande när man försöker förklara den upplevda politiska påverkan (Gil de Zúñiga, 2017, s.577). Alltså bör här tydligt framhållas att denna studie endast kommer att behandla respondenternas upplevda politiska påverkan genom sociala medier, och det är utifrån den kontexten som analysen kommer ske. Exempelvis kommer intern politisk påverkan att handla om hur respondenten upplever sin personliga förmåga att påverka politiskt via just sociala medier, och om de därför ägnar sig åt denna form av politiskt deltagande.

3.6 Tidigare forskning

Inom forskningen kring politiskt deltagande på sociala medier finns en ansenlig mängd studier där man söker identifiera korrelationer och påverkan mellan olika typer av politiskt deltagande “online” och “offline” (Boulianne & Ohme, 2022; Gil de Zúñiga et.al., 2017; Oser et.al., 2022). Borhan-Eddine et.al. (2020) gjorde år 2020 en sammanställning av tidigare forskning kring hur bland annat politisk påverkan (känslan av att kunna påverka politiska beslut) påverkar politiskt deltagande på sociala medier (Borhan-Edinne et.al., 2020, s.12). De studier som analyserades studerade unga vuxna (18-29 år) genom kvantitativa metoder (a.a., s.14). De sammanställda studierna tycks peka på att politiskt deltagande på sociala medier (i form av att ex. diskutera politik eller söka politisk information) generellt stärker användarnas upplevelse av att de kan påverka politiskt (a.a., s.18). Användning av sociala medier kan alltså i flera avseenden stärka användares känsla av “political efficacy”; att de kan påverka politiskt. Man fann dock att det som främst tycks avgöra om en person kommer att delta politiskt eller ej såväl “online” som “offline”, är ett politiskt intresse (a.a., s.20). Studierna som ingår i denna analys av Borhan-Medine m.fl. tycks främst söka identifiera förhållanden och påverkan mellan olika typer av politiskt deltagande “online” och “offline”. Detta är

förståeligt med tanke på vissa aspekter av demokratin som faktiskt kräver “offline” politiskt deltagande (som att rösta i politiska val), men genom denna forskning fördjupas främst kunskapen om politiskt deltagande “online” och “offline” som två separata och möjligen konkurrerande former av politiskt deltagande. Därför ämnar denna studie att angripa ämnet från ett annat håll: genom att identifiera hur medborgare faktiskt tycks uppleva det politiska deltagandet online, i syfte att skapa en djupare förståelse för vad det digitala deltagandet innebär utan att uttryckligen sätta det i paritet med politiskt deltagande “offline”. Respondenterna kan benämnas som “hybrider” sett till att de utgör en politiskt engagerad grupp människor som vuxit upp med ett politiskt deltagande som sker både “online” och “offline”.

Forskarna Brian, Vromen och Xenos (2014) beskriver “the networked young citizen” som en ny modell för hur unga vuxna deltar i demokratin idag; genom individuella ageranden och i samband med specifika händelser eller uppmärksammade frågor (Brian et.al., 2014, s.143-144). Denna nya modell hänger i viss mån ihop med den tidigare nämnda engagerade medborgarmodellen, där individer väljer att engagera sig politiskt genom sina personliga nätverk och i samband med frågor som rör deras livsstil och intressen (a.a., s.145). Flera forskare har ägnat sig åt att fördjupa kunskapen som berör denna nya typ av modell för politiskt deltagande, genom att kvalitativt studera unga vuxna individers upplevelser av sitt politiska deltagande och dess betydelse i demokratin. Låt oss nu ta en närmare titt på ett utsnitt av denna forskning.

I Sveningssons (2016) studie framgår hur olika logiker kring politiskt deltagande påverkar unga, svenska individers förståelser av själva deltagandet. I studien analyserades kvalitativa intervjuer med en grupp 17- och 18-åringar med politiskt intresse som valt att inta en politiskt passiv roll, enligt de själva. Den sammantagna upptäckten var att ungdomarna förstod politiskt deltagande som något krävande och svåruppnåeligt, och därmed avskräckande (Sveningsson, 2016, s.139). Vad gäller formen för deltagandet tycktes de ungas förståelse formad av logiken kring pliktskyldigt medborgarskap och organiserat engagemang genom collective action riktat mot den politiska arenan. En ensam individ beskrevs endast kunna påverka politiken om denne agerade i den offentliga sfären (a.a., s.146-147) alternativt påverkade andra individers politiska åsikter (a.a., s.151-152). Respondenterna i Sveningssons studie tycktes alltså uppleva att politiskt deltagande och politisk påverkan kan ske på flera olika sätt, men att den politiska arenan är central. Till skillnad från Sveningssons studie

kommer min studie att ägnas åt individer som valt att inta en politiskt aktiv roll, och deras svar kring sitt politiska deltagande och sin politiska påverkan kommer att analyseras med hjälp av ytterligare teoretiska begrepp (som ex. den politiska processen samt arenan, och olika former av upplevd politisk påverkan) vilket är menat att ge större möjligheter att analysera de unga individernas upplevelse av politik samt deras roll i den.

I en studie av organiserade politiska och ämnesspecifika föreningar på ett australienskt universitet (Vromen et.al., 2015, s.80) fann forskare att de ämnesspecifika föreningarna var mer positivt inställda till de nya formerna av politiskt deltagande "online" genom individuellt engagemang, än de politiska föreningarna som lutade mer åt en pliktskyldig medborgarmodell där politiskt deltagande genom traditionella mediekanaler samt "offline" värderades högre. I de grupper som organiserades kring specifika ämnen upplevdes nätverk och diskussioner på de sociala medierna som centrala och uppmuntrades (a.a., s.95), medan de politiska grupperna inte förstod aktivitet på sociala medier som politisk aktivitet. Dessutom förstods endast de partipolitiska grupperna som just politiska av både de politiska och ämnesspecifika grupperna (a.a., s.95-96). Utifrån denna studie av Vromen m.fl., förväntas vår studie kunna fördjupa förståelsen om upplevelsen av politiskt deltagande "online" bland respondenter som deltar i partipolitiska grupper, men där respondenterna utöver "konventionellt" engagemang "offline" även ser ett värde i att engagera sig politiskt "online".

Även Velasquez och LaRose (2015) har ägnat en studie åt upplevelser bland medlemmar i universitetsföreningar. Här studeras amerikanska universitetsstudenter som var medlemmar i politiska, aktivistiska eller ämnesspecifika föreningar (Velasquez & LaRose, 2015, s.905), gällande om deras upplevelser av kollektiv politisk påverkan "online" ökar sannolikheten för att de deltar i politiska, kollektiva aktioner "online" (a.a., s.903-904). Resultaten visade att dessa unga vuxna individer (med den genomsnittliga åldern 20 år) deltar i politiska aktioner "online" om de upplever att den politiska gruppen som driver aktionen har förmåga att påverka. Det visade sig även att individer som har en upplevd intern politisk påverkan (att man har personliga förmågor som gör att man kan påverka politiskt) upplever att deras aktioner kan samla andra människor "online" och därmed skapa kollektiv aktion (a.a., s.913). Sannolikheten att individer upplever kollektiv politisk påverkan "online" beror även på om individerna varit politiskt engagerade över en längre tid, eftersom chansen då är större att de deltagit politiskt "online" tills att en aktion eller ett politiskt mål förverkligats och därmed

upplevts ha en påverkan på politiken. Här pekar alltså studien på att politisk beständighet är viktig för att människor ska hinna uppleva att deras aktioner har en politisk påverkan (a.a., s.914). Detta fynd bekräftar i viss mån andra forskares oro kring att det kortvariga politiska deltagandet "online" kan vara till de demokratiska processernas nackdel, där medborgare behöver uppleva en politisk påverkan för att motiveras till att delta (Van Laer & Van Aelst, 2010, s.1146). I likhet med Sveningssons (2016) tidigare nämnda studie, har Velasquez och LaRose i sin studie lyckats identifiera olika sätt som respondenter upplever att de kan påverka politiskt, men här framkommer en uppfattning om att både kollektivet och enskilda individer behöver besitta särskilda egenskaper för att kunna påverka politiskt. Genom att i min studie använda oss av teoretiska begrepp som berör respondenternas upplevelser av politik samt sin personliga förmåga att delta i politik, kan vi bygga vidare på denna tidigare forskning. Dessutom undersöker vi respondenternas egna upplevelser av hur beständighet påverkar effekten av politiskt deltagande.

4. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka svenska partipolitiskt engagerade unga vuxna individers upplevelser av sitt politiska deltagande och sin politiska påverkan genom sociala medier. För att undersöka detta har följande frågeställningar formulerats:

- Hur upplever respondenterna sitt politiska deltagande genom sociala medier?
- Hur upplever respondenterna sin politiska påverkan genom sociala medier?
- Hur upplever respondenterna förhållandet mellan beständighet och politisk påverkan genom sociala medier?

5. Metod

5.1 Val av metod och design

För att undersöka människors upplevelser är en kvalitativ metod passande, eftersom man genom den studerar människors meningsskapande; den upplevda innebörden av olika ageranden (Esaiasson et.al, 2017, s.211). Mening och meningsskapande förstås inom den kvalitativa forskningen som en social och delad process, vilket gör den föränderlig och framför allt: den ger effekt (a.a., s. 212). Vilken mening människor upplever i samband med olika praktiker påverkar således deras sätt att agera. I förhållande till denna studies syfte, är därför den kvalitativa metoden passande: här kommer vi att leta efter förståelsen och meningen kring det politiska deltagandet online, vilket följaktligen förhoppningsvis kan förklara varför fler och fler unga personer tycks ägna sig åt de nya, digitala formerna av politiskt deltagande (i stället för de äldre, konventionella formerna).

Genom den kvalitativa metoden kan vi bidra med ny analytisk kunskap inom forskningen, vilket skapar studiens externa validitet (Esaiasson et.al, 2017, s.59). Resultatet och slutsatser kommer inte att vara empiriskt generaliserbara till exempelvis alla politiskt engagerade unga vuxna i hela Sverige. Om studien utförts genom en kvantitativ metod, hade den däremot kunnat bidra med en större empirisk kunskap utifrån en större mängd respondenter. Men eftersom denna studie ämnar söka nya mönster som inte framkommit inom tidigare forskning, passar en kvalitativ metod bättre för ändamålet. I denna studies fall är det inte intressant att studera i vilken utsträckning något förekommer eller om en viss hypotes stämmer, utan vi vill förstå vad respondenterna upplever och varför med hjälp av det teoretiska ramverk som beskrivs under *Teori*. Genom att leta just mönster och avvikelser bland respondenternas svar, kommer vi göra teoretiska generaliseringar; genom att tolka denna studies fynd genom existerande teoretiska begrepp som tidigare forskning etablerat (Ekström & Johansson, 2019, s.16-17).

Viktigt att poängtera är även att vi endast kommer att undersöka människors upplevelser av sitt eget och andras politiska deltagande på sociala medier. Vi kan alltså inte med säkerhet uttala oss om vad respondenterna eller andra individer faktiskt gör (då hade en etnografisk metod krävts, i form av exempelvis deltagande observationer online) (Ekström & Johansson,

2019, s.20). Men, eftersom vi utgår från idén om att upplevelsen av mening ger effekt på människors agerande, är vi intresserade av att förstå just människors förståelser av politiskt deltagande eftersom detta förmodligen påverkar deras ageranden.

De teoretiska begrepp som beskrivs under rubriken *Teori* har tidigare forskning identifierat som centrala teoretiska begrepp i förklaringar av logiken bakom människors politiska deltagande och dess upplevda påverkan. Genom att analysera respondenternas svar genom dessa begrepp utgör studien ett första försök till en någorlunda bred kartläggning av individers upplevda politiska deltagande och påverkan. På så vis är studien både deduktiv och induktiv: intervjuguiden och analysen av svaren utgår från etablerade teoretiska begrepp (kallat deduktiv ansats), men samtidigt är respondenterna fria i att besvara frågorna utifrån sina egna erfarenheter och förståelser, och utifrån dessa svar kommer både gamla och nya teman och mönster att uttolkas (kallat induktiv ansats). Studien kan sammanfattningsvis beskrivas som en tillämpning av teorin på ny data, samt delvis teoriutvecklande eftersom den eftersöker nya mönster och förklaringar genom begreppen (Esaiasson et.al., 2017, s.114). Tack vare tydligt identifierade begrepp och att dessa varit centrala under hela studiens design, både under förarbetet samt under analys och diskussion, har studien en god intern validitet; alltså att studiens alla "byggstenar" är tydligt förklarade och definierade (a.a., s.59).

Intervjuerna är enskilda och semi-strukturerade. Att genomföra intervjuer i fokus-grupper valdes bort, eftersom det i en sådan miljö finns en risk att värderingar kring olika former av politiskt deltagande inte kommer till ytan, på grund av rädsla att provocera eller såra andra respondenter i gruppen.

5.2 Urval

Respondent-urvalet är ett strategiskt sådant, eftersom respondenterna är kontaktade i egenskap av att vara unga vuxna, konventionellt politiskt engagerade personer. Detta urval grundar sig delvis i tidigare forskning som just efterfrågat vidare studier av politiskt engagerade, unga individers deltagande via sociala medier (Hong & Kim, 2021), delvis i syfte att studera just individer som uppenbarligen sett värden i att engagera sig på ett konventionellt politiskt sätt (det vill säga: genom att gå med i ett politiskt ungdomsförbund). Det intressanta blir här att studera hur dessa personer, som valt att engagera sig politiskt

“offline”, utför och förstår engagemang “online”. Eftersom formen för den representativa demokratin än så länge utgår från det konventionella politiska deltagandet, utgör dessa unga personer någon form av “hybrid”, då de kan tänkas befinna sig i en transformativ fas med ena foten i konventionellt politiskt deltagande, och den andra foten i det politiska deltagandet på de digitala plattformarna. I egenskap av att vara just unga vuxna personer, och därmed vuxit upp med digitala och sociala medier i högre grad än tidigare generationer, förväntas de alltså ha erfarenheter och åsikter kring just politiskt deltagande genom sociala medier. Om det efter ett antal intervjuer hade visat sig att respondenterna faktiskt inte har några erfarenheter av och åsikter kring politiskt deltagande på sociala medier, hade självfallet studiens design omvärderats.

Det är värt att poängtera respondent-urvalets egenskap av att redan vara individer som sett värden i, och agerat utefter, ett konventionellt politiskt deltagande, där medborgare engagerar sig genom organisationer med direkt koppling till - och påverkan inom - den politiska arenan (se förklaring av “politiska arenan” under rubriken *Teori*).

Respondenterna tillhör olika politiska ungdomsförbund, för att undvika att en viss politisk tillhörighet möjligen bidrar till specifika mönster i intervju svaren. Urvalet har skett genom att se till de partier som representeras i Sveriges riksdag år 2023, och utifrån det intervjua en person från respektive politiska ungdomsförbund. Här går vi naturligtvis miste om att intervjua de unga personer som är medlemmar i så små politiska partier att de inte blivit en del av Sveriges riksdag. Detta påverkar dock inte studiens resultat, eftersom själva urvalet av respondenter just är menat att försvaga mönster som möjligen beror på politisk tillhörighet. För att komma i kontakt med studiens respondenter kontaktades först de politiska ungdomsförbunden via distriktsförbunden för Göteborg, genom kontakt-mail som var publicerade på distriktsförbundens webbsidor. Genom distriktsförbundens kontaktpersoner vidarebefordrades därefter ett mail med intervju-förfrågan till politiskt aktiva medlemmar i förbunden som var minst 18 år gamla. I ett antal fall svarade distriktsförbundens kontaktperson inte på mail. I dessa fall skedde den första kontakten genom telefonsamtal (via telefonnummer som publicerats på distriktsförbundens webbsida) och därefter vidarebefordrades mailet med intervju-förfrågan till ett antal medlemmar i förbunden. Två av respondenterna kontaktades direkt via det sociala mediet Facebook, då det distriktsförbund som de tillhörde inte svarade på mail och telefonsamtal. Dessa respondenter identifierades genom distriktsförbundets bilder på sociala medier där medlemmar fotograferats medan de

deltog i aktiviteter. Samtliga respondenter kan alltså sägas vara aktiva medlemmar i de politiska ungdomsförbunden, eftersom de i någon mån var igenkända inom förbunden eller aktiva i förbundens aktiviteter. Den ursprungliga planen var att utföra åtta intervjuer, men på grund av uppskjutna intervjuer i kombination med studiens begränsade tidsram genomfördes till slut sex intervjuer med respondenter som var mellan 21-24 år gamla. De respondenter som inte hann intervjuas tillhörde en sida var av politiska ungdomsförbund som var associerade till regeringen respektive oppositionen då studien utfördes, vilket skapade en balans mellan de politiska parti-tillhörigheterna bland respondenterna. Alltså förblev den politiska tillhörighetens påverkan på resultatet densamma som enligt den ursprungliga planen; att politisk tillhörighet alltså i största möjliga mån inte ska påverka resultatet. Detta genom att intervjuas respondenter med olika partitillhörighet.

5.3 Utformning av intervjuguide

Vad vi i stora drag vill studera genom att intervjuas partipolitiskt aktiva unga vuxna är hur de upplever sitt politiska deltagande på sociala medier, samt vilka resonemang som ligger till grund för detta deltagande. För att få fatt i respondenternas resonemang kring detta, har vi följande teoretiska begrepp till hjälp (se närmare förklaring av begreppen under *Teori*): collective action, connective action, pliktskyldig medborgarmodell, engagerad medborgarmodell, politik som arena, politik som process, intern politisk påverkan, extern politisk påverkan, individuell politisk påverkan, kollektiv politisk påverkan. När vi med hjälp av de teoretiska begreppen har identifierat respondenternas förståelser av sitt politiska deltagande och dess påverkan, kan vi söka identifiera återkommande och avvikande förståelser.

För att uppmuntra till och förenkla intervjupersonernas associationer och reflektioner kring deras politiska deltagande på sociala medier, diskuteras ett socialt medie i taget, samt en aktivitet eller form av deltagande i taget. På detta sätt kan respondenterna fokusera på en kontext (i form av ett socialt medie) i taget och beskriva sina olika sätt att delta politiskt just där. Den första frågan om varje socialt medie handlar alltid om intervjupersonens konkreta politiska deltagande och hur detta är organiserat. Detta återspeglas även i studiens första frågeställning: "Hur upplever respondenterna sitt politiska deltagande genom sociala medier?". Frågorna därpå behandlar sedan respondenternas resonemang kring varför de ägnar

sig åt dessa former av deltagande på det specifika sociala mediet, samt vilka resultat de förväntar sig av deltagandet. Här får vi fatt i resonemang kring respondenternas egen upplevda politiska påverkan genom det politiska deltagandet på sociala medier, och hur de upplever att den politiska påverkan är kopplad till formen av deltagande på de sociala medierna. Detta syftar till att besvara frågeställningen: “Hur upplever respondenterna sin politiska påverkan genom sociala medier?”. Efter att ha diskuterat alla de sociala medier som respondenterna använder sig av i politiska syften, avslutas intervjun med en fråga rörande hur de upplever att beständigheten påverkar utfallet av deras politiska deltagande, vilket besvarar studiens tredje frågeställning: “Hur upplever respondenterna förhållandet mellan beständighet och politisk påverkan genom sociala medier?”

Som nämnt under rubriken *Två parallella logiker kring politiskt deltagande och sociala medier* samspelar och kompletterar flertalet av de teoretiska begreppen varandra, vilket betyder att respondenternas svar är vad som främst kommer att avgöra vilka begrepp som är hjälpsamma för att analysera varje intervjusvar. Men intervjuguidens frågor är skapade utifrån begreppens innebörd, för att samtliga intervjuer till slut ska ha behandlat alla de teoretiska begreppen. Intervjuns sonderande frågor kommer i princip endast att utgöras av “Varför?”, för att i största möjliga mån få respondenterna att utveckla sina resonemang kring sitt deltagande och politiska påverkan. Med hjälp av intervjusvaren i förhållande till de teoretiska begreppen, kommer vi sedan att kunna resonera kring hur respondenterna tycks förstå sitt politiska deltagande via sociala medier samt dess politiska påverkan.

Efter att ha genomfört två intervjuer med den första versionen av intervjuguiden, visade det sig att framför allt orden “politisk påverkan” och “organisering” tycktes göra respondenterna eftertänksamma kring ordens innebörd, och vad de därför skulle svara på dessa frågor. Därför utformades en andra version av intervjuguiden, där färre teori-specifika begrepp och uttryck användes i frågorna. Frågorna ämnar att generera samma typ av svar i den andra intervjuguiden som i den första, men är formulerade genom färre teoretiska begrepp. Alltså bygger fortfarande intervjuguidens struktur på att först identifiera respondenternas upplevelser av organiseringen och formen för det politiska deltagandet på sociala medier, och därefter dess upplevda effekter på politisk påverkan genom sociala medier. Att undvika specifika begrepp tycktes underlätta de resterande respondenternas besvarande av frågorna, eftersom de inte hämmades i sina resonemang av att förhålla sig till särskilda begrepps innebörd. Den andra versionen av intervjuguiden innehåller mer “öppna” frågor, där

respondenterna med relativt stor frihet får beskriva sitt politiska deltagande och resonera kring dess politiska påverkan. Detta tycktes generera mer uttömmande svar.

Något som är av vikt för att intervjun ska ge så uttömmande svar som möjligt i förhållande till de teoretiska begreppen, är att intervjuaren är införstådd med begreppen och de tidigare studier som denna intervjuguide och studie bygger vidare på. Eftersom intervjun är semi-strukturerad kommer intervjuguidens bestämda frågor att behandlas i varje intervju, men en bidragande faktor till utfallet av intervjun är själva dynamiken i diskussionen mellan intervjuare och respondent. Intervjuarens förmåga att i stunden kunna tolka respondentens svar (i förhållande till teorin) och ställa lämpliga följdfrågor för studiens syfte, är alltså av största betydelse.

5.4 Datainsamling och databearbetning

Studiens två första intervjuer utfördes i enskilda rum på Göteborgs universitet, vilket jag (studiens författare) tog initiativ till då skolan är centralt belägen i Göteborg samt utgör en relativt neutral, bullerfri plats. De fyra intervjuerna därefter genomfördes via videosamtal, eftersom intervjun på så vis inte krävde lika mycket transport, tid och ansträngning av deltagarna. Som intervjuare upplevde jag inga avgörande skillnader mellan kvaliteten på intervjuerna som utfördes analogt respektive digitalt. Intervjuernas tid varierade mellan 50-70 minuter, beroende på hur utförligt respondenterna svarade samt huruvida jag som intervjuare upplevde att jag förstod respondenternas resonemang.

Sammanlagt spelades sex semi-strukturerade intervjuer in, vilka sedan transkriberades av mig, studiens författare. Upprepningar samt tvekingar har inte transkriberats och talspråk har transkriberats genom skriftspråk där detta är avgörande för förståelsen av transkriberingarna. Respondenterna benämns som *Respondent [nummer]*, för att göra tydligt att studien består av ett flertal individers förståelser och inte en enhetlig *Respondent*. På så vis undviker studien att presenteras som empiriskt generaliserande, eftersom det tydliggörs att studiens citat tillhör ett antal olika individer. Varje respondents specifika ålder är inte utskriven för att undvika att exakt ålder på något sätt skulle kunna uppfattas som väsentlig information i förhållande till citaten.

5.6 Analys

Under rubriken *Resultat och analys* utgör de transkriberade intervjuerna datan, vilken har analyserats utifrån studiens teoretiska begrepp beskrivna under rubriken *Teori*. Analysen har inledningvis skett i form av noggranna genomgångar av de transkriberade intervjuerna, där ett teoretiskt begrepp åt gången identifierats i respondenternas svar. Varje teoretiskt begrepp har under denna process tilldelats en specifik färg, och de partier i intervjuerna som tolkats som representativa för de olika begreppen har markerats med begreppens motsvarande färg. Därefter har citaten som representerar förståelser av de olika begreppen sammanställts under respektive begreppsrubrik. Exempelvis har alla citat som tyder på en förståelse av politik som en process placerats under en rubrik just vid namn *Politik som process*. Vid detta stadie adderades även fyrkantiga parenteser, innehållande förklaringar av olika syftningar i citaten som är otydliga utan kontexten av hela intervjun, samt anonymisering av specifika personer och organisationer. Under varje begreppsrubrik har respondenternas olika former av politiskt deltagande med tillhörande resonemang identifierats och namngivits. Genom att jämföra dessa namngivna former av politiska deltaganden och resonemang har studiens fyra former av politiskt deltagande slutligen kunnat sammanställas. På så vis har de teoretiska begreppen utgjort centrala byggstenar under hela arbetet gång, från den teori-utforskande fasen till och med den slutgiltiga analysen.

De intervjusvar som behandlar respondenternas upplevda konkreta politiska deltagande på sociala medier kommer främst att analyseras utifrån de teoretiska begreppen *connective action* och *collective action*. Detta för att analysera hur respondenterna upplever att deltagandet ter sig rent organisatoriskt. Efter denna "kartläggning", analyseras de intervjusvar som behandlar respondenternas upplevelser av och resonemang kring varför de ägnar sig åt det politiska deltagandet på sociala medier, framför allt sett utifrån dess politiska påverkan. Denna analys sker genom de teoretiska begreppen *pliktskyldig medborgarmodell*, *engagerad medborgarmodell*, *politik som arena* och *politik som process*. Genom dessa teoretiska begrepp analyseras respondenternas förklaringar och resonemang kring hur deras politiska deltagande har en politisk påverkan. Exempelvis kan vi analysera huruvida respondenterna upplever att politiskt deltagande behöver ske genom politiska organisationer (*pliktskyldig medborgarmodell*) eller på eget bevåg (*engagerad medborgarmodell*) för att ha en politisk påverkan (samt vad de menar att de påverkar genom "politisk påverkan"). För att fördjupa förståelsen av resonemangen kring dessa olika typer av ageranden, analyseras även dessa

intervjusvar utifrån begreppen intern politisk påverkan, extern politisk påverkan, individuell politisk påverkan och kollektiv politisk påverkan. Genom dessa begrepp kan vi analysera varför respondenterna upplever att de kan påverka politiskt via sociala medier, sett utifrån hur de som individer behöver vara engagerade för att ha en politisk påverkan. Tycks respondenternas svar exempelvis ge uttryck för en upplevelse av att de behöver ingå i ett kollektiv för att kunna påverka, eller upplevs politiken som responsiv för enskilda individers viljor? Avslutningsvis analyseras respondenterna beskrivningar av hur de förhåller sig till politiska deltaganden som är korta och enstaka, utifrån betydelsen av politisk beständighet som formulerats i tidigare forskning (där politisk beständighet beskrivs som något värdefullt)

5.7 Forskningsetiska överväganden

Respondenterna i studien har försäkrats om att de är anonyma innan påbörjad ljudinspelning. De har även givit sitt godkännande att bli inspelade under intervjun. Det enda som efterfrågats rörande identitet är deras ålder, eftersom studien just ämnar att undersöka unga vuxna. Respondenterna har även erbjudits att få ta del av både transkriberingar och den färdigställda studien, för att ge dem möjlighet att invända mot särskilda citat eller slutsatser i studien.

Som intervjuare är man även medveten om respondenternas medlemskap i de olika politiska ungdomsförbunden. Detta har dock ingen betydelse för utfallet av intervjun eller respondentens utsatthet, eftersom studien fokuserar på former av politiskt deltagande och inte politiska ståndpunkter. Dessutom presenterar studien endast citat där respondenterna uttalar sig om sina personliga uppfattningar om varför de ägnar sig åt politiskt deltagande via sociala medier. Alltså diskuterar respondenterna aldrig värderingar av andra individers agerande, utan kommenterar och resonerar endast kring sitt eget. Genom att på dessa beskrivna vis hålla respondenterna anonyma gällande både sin identitet och sina politiska åsikter, har risken för att respondenterna kan identifieras i studien minimerats.

5.8 Diskussion kring studiens kvaliteter och svagheter

Genom att tydligt utgå från de teoretiska begreppen samt endast studera respondenternas resonemang kring sitt eget politiska deltagande via sociala medier, har studien god validitet. Själva tolkningen av intervjuvar som illustrerande för ett visst teoretisk begrepp står dock författaren av studien för, framför allt under rubriken *Resultat och analys*. Genom att som författare av studien vara transparent och tydligt redovisande i alla sina tolkningar av intervjuvaren (med hjälp av att förklara citat genom teori), har framtida läsare av studien dock möjlighet att bekräfta eller ifrågasätta författarens tolkningar. På så vis uppnår studien förhoppningsvis en god reliabilitet, genom att påståenden och analyser faktiskt bygger på empirisk data och tydliga resonemang kring dessa (Ekström & Johansson, 2019, s.13).

Eftersom studien består av ett relativt homogent respondenturval (sett till respondenternas egenskap av att vara partipolitiskt engagerade unga vuxna svenskar), finns inga möjligheter att jämföra resultaten mellan individer med färre demografiska faktorer gemensamt. Studien är inte heller ämnad att vara empiriskt generaliserbar till gemene man, utan studien fokuserar på teoretisk kunskap i form av den teoretiska modell som har tolkats ur intervjuvaren. Under rubriken *Vidare forskning* uppmanas framtida forskare att replikera denna studie med ett annat respondenturval, just för att nyansera denna studies teoretiska modell genom jämförande analyser.

En annan möjlig svaghet hos denna studie, är att intervjuerna till viss del varit styrande till sin form. Det explicita syftet med studien är ju som bekant att undersöka just upplevelsen av sitt politiska deltagande i samband med sin politisk påverkan. I och med denna avgränsning har respondenterna svarat utifrån sina förståelser av politiskt deltagande som har en politisk påverkan. Denna avgränsning av studien beror främst på studiens givna tidsram, eftersom öppnare intervjufrågor hade kunnat leda till ett mer tidskrävande arbete gällande att i ett första stadie över huvud taget identifiera hur respondenterna själva tycks motivera sitt politiska deltagande. Det är med andra ord värt att notera att denna studie inte ämnar hävda att politisk påverkan är den självklara anledningen till att människor deltar politiskt. Men sett till forskares funderingar kring demokratins framtidsutsikter, är det intressant att studera medborgares upplevelser av sin egen roll och påverkan i demokratin.

Slutligen bör även tilläggas att jag (författaren av studien) är i ungefär samma ålder som respondenterna, samt har stor erfarenhet av de sociala medier och företeelser som diskuterades under intervjuerna. Därför är det möjligt att min förförståelse kring ämnen som diskuterats varit del av att forma både intervjuerna i sig, samt mina tolkningar i analysen. Detta ser jag dock snarare som en styrka än en svaghet sett till studiens kvalitet, eftersom intervjuerna gick smidigt och min förståelse av transkriberingarna underlättades tack vare mina erfarenheter. I övrigt har jag fokuserat på att tydligt redovisa belägg för mina resonemang under både *Resultat och analys* samt *Diskussion*, för att mina tolkningar just ska kunna granskas och kritiseras.

6. Resultat och analys

Följande resultat och analys kommer först att sorteras utifrån collective action och connective action: alltså hur de organiserade formerna av politisk användning av sociala medier ser ut (collective action) respektive hur de individuella formerna av politisk användning av sociala medier ser ut (connective action). Olika aktiviteter som sker genom collective action och connective action har sorterats i underrubriker i form av aktiviteternas benämning. Dessa aktiviteter har identifierats utifrån vad respondenterna beskriver att de gör på sociala medier samt varför (alltså beskrivningar av respondenternas politiska deltagande). Dessa beskrivningar har först analyserats med hjälp av de teoretiska begreppen: ***pliktskyldig medborgarmodell, engagerad medborgarmodell, politik som arena*** och ***politik som process***. Med hjälp av dessa fyra teoretiska begrepp kommer vi kunna uttala oss om vilka logiker kring politiskt deltagande som tycks ligga bakom respondenternas agerande. Därefter ser vi till vilken typ av politisk påverkan som respondenterna beskriver att de upplever i samband med varje aktivitet. Till hjälp har vi begreppen: ***intern politisk påverkan, individuell politisk påverkan, extern politisk påverkan*** och ***kollektiv politisk påverkan***.

6.1 Collective action

Collective action är en logik som ligger till grund för en viss typ av politiskt deltagande. Detta deltagande utgår från att människor bör engagera sig som medlemmar i en organisation, och anamma gruppens gemensamma mål. Collective action är därför ofta beroende av en hierarkisk organisation, och medlemmarna behöver vara informerade och socialiserade för att följa gruppens mål och identitet (Bennett & Segerberg, 2012, s.748).

6.1.1 Sociala medier som informationskanal

Den enda typ av renodlad collective action som respondenterna beskriver att de ägnar sig åt på de sociala medierna, är genom grupper där de agerar mottagare av envägskommunikation från moderatörer ur ett politiskt ungdomsförbund i syfte att utföra en organiserad aktivitet. Kommunikationen kan ske både inom interna grupper med det aktuella ungdomsförbundets medlemmar och offentligt på det sociala mediet.

“Vi har ju en [grupp på sociala medier] för alla medlemmar där viktig information kommer. Men det är mer envägskommunikation, det är ju aldrig några gruppdiskussioner där utan det är ju... Vårt centrala kansli heter det, det är dem som administrerar...” - Respondent 4

Envägskommunikationen är till för att informera om ungdomsförbundets angelägenheter och ofta dess aktiviteter “offline”. Samtliga respondenter i studien är medlemmar i slutna grupper med ungdomsförbundets medlemmar, vilket kan beskrivas som **collective action**. Detta eftersom endast medlemmar tillåts i dessa grupper, det finns framträdande ledare (moderatörer) som styr och publicerar informationen inom gruppen, samt det tydliga gemensamma målet som förmedlas: att vissa människor bör eller kan välja att delta i aktiviteter “offline” som ungdomsförbundet utformat och genomför som organisation. Respondenternas upplevelser går därmed i linje med både den **pliktskyldiga medborgarmodellen** och **politik som arena**, eftersom de deltar i dessa grupper för att kunna ta del av och delta i de politiska ungdomsförbundets information och organiserade aktiviteter (Dalton, 2008, s.78-79; Halupka, 2016, s.1490).

6.1.2 Organization-brokered networks: Interna diskussionsforum

Ett mellanting mellan collective action och connective action kan ta form genom organization-brokered networks. Detta innebär att en organisation erbjuder människor i ett nätverk vissa möjligheter eller tillgångar som kan nyttjas i personliga syften. På så vis kan organisationen vara en del av att forma individernas handlingar, samtidigt som de undviker att inta en tydlig ledarroll. Organization-brokered networks brukar kategoriseras som en typ av connective action, men eftersom följande politiska deltagande faktiskt kräver ett medlemskap och delvis är reglerat har det i denna studie sorterats under collective action (Bennett & Segerberg, 2012, s.747).

Ett antal respondenter förklarar att deras politiska ungdomsförbund erbjuder stängda forum där medlemmar på eget bevåg kan informera och föra diskussion. Grupperna har moderatorer som bevakar aktiviteten och utesluter de medlemmar som missköter sig, men de tillåter diversifierade åsikter och diskussioner så länge de är konstruktiva. Dessa grupper utgör alltså forum där medlemmar kan diskutera med relativt likasinnade och utveckla både sina individuella och ungdomsförbundets politiska åsikter. På så sätt beskrivs diskussionerna stärka organisationens identitet genom medlemmarna när de stöter och blöter vad de egentligen tycker och tänker inom organisationen.

“De [nya medlemmar] är nyfikna och har frågor, det är alltid en massa personer som är snabba på att svara och svarar bra, och så.” - Respondent 2

Varför har ni diskussions-gruppen? - Intervjuare

“Det är väl mest för att vi ser att det är så vi stärker varandra och stärker vår ideologi, och gör förändring i vår organisation.” - Respondent 5

Genom att delta i interna diskussions- och debattforum deltar respondenterna i **organization-brokered networks**, eftersom det är ungdomsförbundet som organisation som erbjuder sina medlemmar dessa forum och möjligheten att nyttja dem i linje med sina individuella behov (men som nämnt; inom vissa ramar), samtidigt som detta bidrar till en gemenskap inom organisationen. Organisationen erbjuder alltså medlemmarna något som de kan bruka relativt fritt, men som samtidigt gynnar organisationens mål. Ur detta kan vi därmed identifiera både en **engagerad och pliktskyldig medborgarmodell**, eftersom respondenterna både deltar i de politiska diskussionerna “på egen hand” och samtidigt väljer

att göra det inom ramarna för en politisk organisation (Dalton, 2008, s.78-82). **Politiken tycks även betraktas som både en process och en arena**, då respondenterna upplever att de interna diskussionsforumen utvecklar både de enskilda individernas och den politiska organisationens ståndpunkter (Halupka, 2016, s.1490-1491).

Politisk påverkan genom collective action

Sammanfattningsvis står de politiska ungdomsförbunden bakom de former av organiserat och semi-organiserat politiskt deltagande som respondenterna ägnar sig åt på sociala medier, och målet med dessa aktiviteter är dessutom att genomföra eller gynna något organiserat "offline". Så, i dessa fall är ändamålet till syvende och sist att ägna sig åt collective action "offline". Enligt denna studies teoretiska ram beskrivs även begreppen **pliktskyldig medborgarmodell** och **politik som arena** hänga ihop med collective action, eftersom dessa begrepp utgår från liknande premisser: att medborgare är engagerade genom politiskt etablerade organisationer som fokuserar på att påverka den institutionaliserade politiken. Ett sådant resonemang är återkommande i intervjuerna:

"Jag tror att det [ett politiskt ungdomsförbund] är det bästa sättet att påverka, för att man är i politiken. Det är ju ofta där man påverkar." - Respondent 1

"Det viktiga är vad folk gör utanför sociala medier, hur de väljer att engagera sig, hur de väljer att rösta. Så konkret politisk förändring, det händer inte på sociala medier." - Respondent 2

Utifrån detta kan vi konstatera att det finns en uppfattning om att **all sorts politisk påverkan** på den beslutande politiken fungerar om den sker inom den politiska arenan, där de politiska institutionerna finns. Och ett av de utmärkande dragen för just collective action är dess fokus på politik som institution och arena. Därför kan vi anta att all form av collective action upplevs ha en politisk påverkan på politiken som arena.

Men i intervjuerna framkom samtidigt att respondenterna tycks uppleva dessa mer "konventionella" förståelser och former av politiskt deltagande och påverkan även när de agerade politiskt på sociala medier genom det mer individuella connective action. Under den

följande rubriken “Connective action” kommer vi därför nu att dyka djupare i kombinationerna av logikerna kring collective action och connective action som framkommer när vi diskuterar politiskt deltagande och påverkan via sociala medier.

6.2 Connective action

Connective action kännetecknas av rörelser med en avsaknad av hierarkisk organisation; rörelsen uppstår genom nätverk där deltagare saknar formella medlemskap och förpliktelser, och rörelsernas ämnen kan ständigt omdefinieras och användas av enskilda individer i personliga syften. Nätverken är med andra ord självorganiserande, eftersom agerandet i sig utgör själva organisationen i connective action (Bennett & Segerberg, 2012, s.259).

Fyra former av politiskt deltagande kommer nedan att identifieras inom logiken för connective action. Dessa former av deltagande skiljer sig från varandra sett till vad de främst ämnar påverka; antingen politiken som process eller den politiska arenan. I den politiska arenan befinner sig den beslutande politiken, eftersom det är där de politiska institutionerna finns. De fyra formerna av politiskt deltagande kommer nu att förklaras, och vi börjar med den form av deltagande som främst syftar till att påverka politiken som process. För varje ny form av deltagande vi går igenom, riktar sig den politiska påverkan mer och mer bort från den politiska processen och mot den politiska arenan. En närmare förklaring av detta resonemang sker under rubriken *Diskussion*, men först kommer vi nu att ägna oss åt att förklara hur de olika formerna av politiskt deltagande har identifierats med hjälp av studiens teoretiska begrepp.

6.2.1 Sociala medier som miljö

En form av politiskt deltagande som kan identifieras i intervjuerna är skapandet av miljön på sociala medier, där politiska diskussioner uppfattas utgöra den miljö som användare rör sig i samt påverkas av. Därför finns en önskan om att bidra till och forma denna miljö, då den utgör en form av digital “grund” för politisk åsiktsbildning. Respondenterna beskriver att det innehåll som publiceras på sociala medier finns kvar för andra användare att ta del av och

påverkas av, över tid; ungefär som en miljö som användare befinner sig i och verkar genom. Diskussioner kring politiska ämnen på sociala medier utgör således vad som kan beskrivas som ett "pussel" av ämnet i fråga, där individuella användare bidrar med sin "pusselbit" i form av sin åsikt. Genom att skriva sin åsikt eller förståelse kring ett ämne i dessa diskussioner, ser respondenterna att de kan nyansera beskrivningar och förståelser av verkligheten via sociala medier:

"Det saknas någonting [i diskussioner på sociala medier], det behöver inte alls vara någon som läser det, men den lilla känslan att det är en pusselbit som fattas här. Eller att jag kan lägga in någonting som hjälper till med att ge en större bild av något." - Respondent 2

I citatet ovan ger respondenten uttryck för att hen utgår från sitt eget behov och sin upplevda förmåga att påverka samtalet som pågår på sociala medier. Det stämmer väl överens med logiken bakom **connective action**, där människors individuella ageranden skapar en gemensam rörelse. I det här fallet skapar varje enskild individs bidrag själva miljön och innehållet på det sociala mediet, vilket finns kvar för människor att ta del av och själva nyttja i egna intressen. Respondenten upplever därmed att hen bidrar till något politiskt genom att agera utifrån sig själv, vilket tyder på en förståelse av **politik som en process** och en **engagerad medborgarmodell**. Enskilda användare engagerar sig i specifika politiska frågor och diskussioner (politik som process) och agerar utefter egna behov och på egen hand (engagerad medborgarmodell). Den bild som alla dessa individers "pusselbitar" skapar, utgör en kollektiv, rörlig grund (eller "miljö") gällande förståelsen av världen. Detta beskriver även Respondent 4, som berättar hur dennes röst är del av att forma innehållet på sociala medier:

"Jamen, läser jag väldigt mycket tweets [inlägg] om en åsikt som jag inte delar så vill jag ju jämna ut åsiktsfördelningen." - Respondent 4

I diskussioner på sociala medier där åsikts-spektrat upplevs som smalt har vissa respondenter, som exempelvis respondenten citerad ovan, ett behov av att nyansera eller utjämna utbudet av argument och åsikter. Eftersom diskussionerna är offentliga menar respondenterna att de personer som exponeras för dem bör få en representativ bild av de olika åsikter och förhållningssätt som finns gällande ett och samma fenomen:

“Det kan ju vara bra att visa att det finns andra åsikter än vad den här personen torgför, liksom. [...] Man kanske vill att när någon scrollar igenom en tweet [inlägg med kommentarer] så ser de att det finns andra personer som tycker annorlunda, och inte att det är homogent.” - Respondent 3

Politisk påverkan av sociala medier som miljö

Detta fall av “miljö” bestående av åsikter och budskap som pågår på sociala medier beskrivs som möjligt tack vare att många enstaka individer bidrar med sin personliga synpunkt eller kunskap, alltså en **individuell politisk påverkan**. Det som gör att dessa individuella ageranden uppfattas påverka politiskt är tack vare dess offentlighet: att andra människor kan komma att exponeras för innehållet och därmed påverkas i sina åsikter. Därav finns även en upplevd **kollektiv politisk påverkan**, i form av att opinionen bland allmänheten är värdefull och en del av att styra politiken. Men det uttalade fokuset gällande just miljön på sociala medier är att som individ bidra till den miljö som alla användare befinner sig i och därmed påverkas av. Detta liknar en annan uppfattning som också nämns intervjuerna: att människor litar på vad andra människor tycks lita på.

“...Jag tror att folk lyssnar mer när de vet att det är många människor som tycker samma saker än när det bara är en person som tycker samma sak.” - Respondent 5

En kollektiv övertygelse har med andra ord chans att övertyga ännu fler människor tack vare att det är just många personer som tycker samma sak. Därför har respondenterna ett intresse av att på olika sätt balansera och påverka utbudet av åsikter på sociala medier. Alltså sker politisk påverkan i detta fall både genom att kollektivet påverkar opinionen i sig, och genom att opinionen samtidigt består av ett kollektiv som har en politisk påverkan på den politiska arenan.

6.2.2 Diskussioner på sociala medier

I intervjuerna framkommer en förståelse av att människor genom att diskutera via sociala medier kan etablera ämnen som aktuella ämnen för diskussion, vilket gör chansen större att

exempelvis politiker lägger märke till dessa och bearbetar dem inom den politiska arenan. Att föra diskussioner på sociala medier är därför en upplevd form av politisk påverkan.

Om tillräckligt många användare på sociala medier deltar i eller bidrar till en diskussion så kan det leda till en kontakt med den politiska sfären på sociala medier, och därmed även en kontakt med den **politiska arenan**. Den politiska sfären tycks bestå av sociala grupperingar på sociala medier, där vissa grupper identifierar sig som politiskt kunniga och aktiva personer. Den kollektiva kraften kan man som individuell användare bidra till eller skapa på olika sätt, enligt respondenterna. I intervjuerna beskrivs två olika former av genererad kollektiv kraft som kan påverka den politiska sfären, och därefter den politiska arenan. Dessa två former av kollektiv kraft skapas antingen genom att många användare interagerar med ett visst medieinnehåll eller att många användare under en viss period publicerar eget medieinnehåll rörande ett och samma ämne eller fråga. Själva uppståndelsen och ett kontinuerligt “görande” ger uttryck för ett stort kollektiv, vilket kan nå den politiska sfären tack vare dess storlek.

“... Skriver du en kommentar som får tillräckligt mycket likes på Twitter [X], ja då är det inte alls omöjligt att personen [en politiker] i fråga sen svarar.” - Respondent 2

Här utgör alltså många individers enstaka ageranden på sociala medier (bestående av exempelvis en “gilla”-markering på en kommentar) en form av **connective action** som leder till ackumulerad kollektiv uppmärksamhet, vilket i sin tur den politiska sfären möjligen lägger märke till. Genom att många enstaka personer agerar utifrån **politik som en process** (att man engagerar sig politiskt rörande ett specifikt fenomen) och utgår från en **engagerad medborgarmodell** (att man agerar “på egen hand”), finns en uttalad möjlighet att engagemanget når **den politiska arenan**. I citatet nedan beskrivs hur ett ämne eller en fråga kan etableras som en aktuell diskussion bland allmänheten:

“... De [rörelser på sociala medier] lyfte upp en fråga men i slutänden är det ju faktiskt i politiken som det sen kan verkställas.” - Respondent 4

Respondenten ger här uttryck för att diskussioner på sociala medier har förmågan att “lyfta” en fråga, det vill säga göra en fråga aktuell. Men samtidigt gör hen tydligt att verkställande av

frågan, alltså ett politiskt beslut, har med en separat del av politiken att göra. Detta för oss vidare till nedanstående rubrik, vilken anbelangar just förståelsen av hur diskussioner på sociala medier kan ha en politisk påverkan.

Politisk påverkan av diskussioner på sociala medier

Den politiska arenan reagerar på kollektivets uppmärksamhet och de diskussioner som etableras som aktuella. Genom diskussionerna på sociala medier finns därför en möjlighet att påverka politiskt, och det förutsätter att ett kollektiv agerar (alltså: **kollektiv politisk påverkan**).

“Det var ju inte en person som satt och pumpade ut inlägg om det [rörelsen “MeToo” på sociala medier] hela tiden, utan det var ju så många som gjorde det och som tillsammans fick makthavare att få upp ögonen för det.” - Respondent 1

I detta citat framgår hur mängden innehåll på sociala medier egentligen inte skapar den politiska pressen och uppmärksamheten, utan den avgörande faktorn är mängden människor som på ett eller annat sätt samlas kring samma fråga och därför att själva frågan laddas med ett värde bland allmänheten:

“...Att något börjar spridas, att folk börjar prata om “Jamen jag såg att [respondentens namn] skrev det här, vad tänker du om det?”, så att det blir en diskussions-grej, så.

- Respondent 3

6.2.3 Opinionsbildning

Det tredje temat av politisk påverkan är spridning och skapande av opinion. Enligt respondenterna kan man som ensam individ sprida sina egna åsikter och budskap via sociala medier och därigenom vara en del av att forma andra människors åsikter och driva opinion. Här fokuserar respondenterna genom sin personliga aktivitet främst på att övertyga andra människor på sociala medier om sin åsikt. I detta fall agerar respondenterna återigen på eget initiativ och i linje med sina egna intressen, i likhet med både **connective action** och **den**

engagerade medborgarmodellen, där man deltar politiskt genom personliga intressen och möjligheter:

“Och sen använder jag väl det [sociala medier] personligen själv för att också skriva mina egna åsikter, och kanske ibland lite raljant, liksom. Men att man diskuterar med andra och försöker liksom driva opinion där.” - Respondent 3

De ser alltså att det finns ett värde i att personligen rikta sig till andra medborgare och övertyga dem om sina åsikter, i stället för att satsa på att direkt påverka den politiska arenan. Fokus tycks vara att övertyga enskilda individer eller bidra till en viss kollektiv åsikt (med andra ord; skapa individuell och offentlig opinion). Detta tyder även på att man fokuserar på **politik som process**; där åsikter och diskussioner om en viss fråga värderas högt i förhållande till arbetet inom den politiska arenan. I intervjuerna är samtliga respondenter tydliga vad gäller just skillnaden mellan att kunna påverka andra medborgare politiskt via sociala medier kontra att direkt påverka politiska aktörer från den politiska arenan (där politiska beslut fattas).

Politisk påverkan av opinionsbildning

Eftersom respondenterna har ett intresse av att driva opinion på sociala medier, tycks grundtanken vara att det finns en **kollektiv politisk påverkan**. Och även opinionen i sig beskrivs som delvis påverkad av kollektiv kraft, alltså att människor lättare blir övertygade om något som många andra människor tycks övertygade om:

“Så om det är typ en person på twitter [X] som har sådär 2 miljoner följare, har den större möjlighet att påverka politiker [än någon med få följare], då?” - Intervjuare

“Nej, men opinionen i alla fall. Politiker tror jag inte... Alltså, där spelar inte följare någon roll, utan där spelar ju verkligen det politiska innehållet... Det har ju större tyngd. Men det är ju enklare att i alla fall bilda opinion om du har fler följare, så är det ju.” - Respondent 4

Respondenten beskriver något i stil med vad som beskrevs under rubriken *Sociala medier som miljö*: att människor litar på de som andra människor tycks lita på. Därav har kollektivet relativt goda chanser att övertyga andra människor om en åsikt om det redan är ett stort kollektiv som står bakom åsikten. En annan fördel som beskrivs i samband med kollektiv

politisk påverkan, är att man genom att vara en del av ett kollektiv i vissa fall kan få tillgång till andra individers egenskaper och tillgångar inom kollektivet, vilket kan komma till hands när man försöker övertyga andra människor om sin åsikt:

“...Det [att påverka politiskt] är svårt för bara mig, för att min kunskapsnivå sträcker sig ju bara till ett visst ställe.” - Respondent 5

Här är alltså ännu ett exempel på hur kollektivet i egenskap av att vara just ett kollektiv har goda möjligheter att övertyga fler människor om sitt budskap.

Om vi återgår till citatet av respondent 4 ovan, kommer samtidigt en annan sorts politisk påverkan på tal; nämligen **intern politisk påverkan**. Detta kommer till uttryck när respondenten nämner att politiker inte nödvändigtvis tar hänsyn till kollektiv kraft i diskussioner, utan “... där spelar ju verkligen det politiska innehållet... Det har ju större tyngd”. Det här innebär att man genom att vara politiskt kunnig, uppfattas kunna förbättra sina chanser att lyckas påverka aktörer inom den politiska arenan via sociala medier. I andra intervjuer nämns dessutom att även allmänheten har en fäbless för politisk kunskap, eftersom man genom politisk kunskap kan övertyga andra människor om sitt budskap. Det verkar alltså som att respondenterna ser en intern politisk påverkan i de personer som kan övertyga en annan person om något med hjälp av sin politiska kunskap. Exempelvis nämns att man som enskild individ kan avbryta cirkulerande felaktig politisk information genom att bidra med sin kunskap i frågan. Ett annat exempel på hur den politiska kunskapen kan vara av värde i diskussioner är genom att en person med politisk kunskap kan agera “översättare” mellan människors åsikter och deras partipolitiska tillhörighet:

“Och då kunde jag ju dela den [en debattartikel respondenten skrivit] och visa såhär ‘Kolla vad bra [ett visst politiskt ungdomsförbund] är, vi skriver ju om det här, och vi håller ju med er!’.” - Respondent 1

Genom att använda sociala medier för att visa upp den debattartikel som respondenten skrivit, kan denne förtydliga för andra människor vilka partipolitiska åsikter som stämmer överens med deras ståndpunkter.

Sammanfattningsvis har kollektiva åsikter (opinionen) en upplevd politisk påverkan, samtidigt som personer med politisk kunskap kan ha en viss intern (personlig) politisk påverkan genom att övertyga fler människor om en viss åsikt (med andra ord: genom att skapa opinion).

6.2.4 Sociala medier i kontakt med den politiska arenan

Respondenterna upplever att de kommer i nära kontakt med den politiska arenan via sociala medier genom att interagera med aktörer från den politiska arenan som befinner sig på sociala medier med egna konton:

“Att man har en direkt ingång till politiker, journalister och andra opinionsbildare, och nätverkar på det sättet.” - Respondent 3

Här ser alltså respondenten att hen har en möjlig tillgång till de politiska aktörerna och kan komma i närmare kontakt med dem eller deras nätverk, tack vare det sociala mediet. Agerandet i form av nätverksbyggande sker individuellt och i syfte att skapa och upprätthålla nätverk som rör sig in i den politiska sfären, vilket är en form av **connective action** eftersom respondenterna ser ett politiskt värde i just det kontinuerliga skapandet av kontaktytor på sociala medier, genom interaktion. Politikerna kan sägas betraktas som budbärare mellan sociala medier och den politiska arenan där direkt påverkan på den beslutande politiken kan ske.

Respondenterna upplever dock att de har större möjlighet att komma i kontakt med de politiska aktörerna via sociala medier om de associeras till en igenkänd politisk organisation eller aktör, som exempelvis de politiska ungdomsförbunden. Detta beror på att de politiska organisationerna redan befinner sig inom något som kan kallas “den politiska sfären”; en social, informell gruppering med erkänt politiskt kunniga eller aktiva personer. Om en privatperson har en anknytning till en politisk organisation kan denne lättare bli accepterad och uppmärksammas av den politiska sfären, eftersom den politiska organisationen redan är en erkänd politisk aktör:

“Men traditionellt sett så har [det politiska ungdomsförbundet] varit ganska starka på Twitter [X], liksom. Och det finns flera personer från [det politiska ungdomsförbundet] där, och vi har fått ganska stort genomslag på Twitter och kunnat påverka politiken på det sättet.”

- Respondent 3

I citatet beskriver respondenten en upplevelse av att det är tack vare dennes medlemskap i det politiska ungdomsförbundet som hen fått större politisk legitimitet och möjligen makt via sociala medier. Detta kan tolkas som ett uttryck för en *pliktskyldig medborgarmodell*, i och med att respondenten hänvisar vidare till den politiska organisationen när hen beskriver varför hen kan påverka politiskt via sociala medier. Detta “nätverkande” på sociala medier tycks alltså betraktas ur en mer traditionellt politisk synpunkt, där politiska institutioner och organisationer är centrala. Själva “nätverkandet” och deltagandet är trots detta inte en form av collective action, eftersom medlemskapet i det politiska ungdomsförbundet ger respondenten större politisk påverkan även när denne agerar individuellt.

En återkommande föreställning om politik hos respondenterna, är att det är tydlig skillnad mellan att ägna sig åt politik som process och som arena. Detta illustreras tydligt i följande citat, där en respondent resonerar kring att individer har möjlighet att agera och göra sina röster hörda på sociala medier som X (f.d. Twitter), men att politiker trots att de befinner sig på sociala medier inte har någon skyldighet inför användarna:

“Bara jag får 1000 påskrifter så måste politiker tänka på det här’, men det måste de inte alls, liksom. Så länge inte det kommer underifrån eller från partiernas medlemmar eller andra starka opinionsbildare så kommer det liksom inte bli något av det.” - Respondent 3

I citatet ger respondenten uttryck för att den beslutande politiken till syvende och sist sker inom den politiska arenan. Kollektivets vilja behöver därför ta sig in i den politiska arenan för att ha en politisk påverkan, åtminstone sett till politisk påverkan av den beslutande politiken. På så sätt finns en viss skepsis till vidden av politisk påverkan som kan ske via sociala medier och genom att endast påverka kollektivet. Respondenterna tycks uppleva att politiken som arena delvis är i kontakt med de sociala medierna, men inte nödvändigtvis påverkas av detta.

Politisk påverkan av sociala medier i kontakt med den politiska arenan

Något som villkorar den politiska påverkan via politiska aktörer och politiska sfärer på sociala medier är den enskilde individens status inom den politiska sfären. En respondent beskriver hur man stärker denna status genom att ofta interagera med politiska aktörer på sociala medier, eftersom man då kan bli igenkänd som en politisk profil:

“... Om man är mer aktiv, som jag vet att många andra är i [det politiska ungdomsförbundets namn], då kan det gå ganska fort att bli en igenkänd profil.” - Respondent 2

Här beskriver respondenten hur man kan bli en “igenkänd profil”, vilket innebär att man personligen tillhör den politiska sfären på sociala medier genom nätverk där igenkända, politiska aktörer deltar. Dessa politiska aktörer kan vara en del av den politiska arenan politiken eller bara erkänt politiskt kunniga och aktiva privatpersoner. Genom att befinna sig i eller få kontakt med den politiska sfären på sociala medier kan man således påverka politiskt, vilket innebär en **intern politisk påverkan**; att man har en politisk påverkan tack vare sina personliga egenskaper och sitt personliga nätverk. Bland respondenterna varierar graden av upplevelse av att själv ingå i en politisk sfär. En respondent beskriver exempelvis:

“Men det finns ju ett värde för dem [politiska aktörer], också. Att de når genom ett visst brus och syns bland journalister och sånt. Eller att jag kanske till och med får en bra uppfattning om dem, det kan ju hjälpa dem på ett sätt.” - Respondent 3

Här ser respondenten att hen, som etablerad politiskt engagerad person på sociala medier, kan bli en bro mellan politiker och sitt nätverk. Denna respondent tycks uppfatta att hen befinner sig i den politiska sfären, och att andra politiska aktörer därför har intresse av att nätverka med hen, såväl som hen har ett intresse av att nätverka med dem. En annan respondent ger uttryck för en liknande föreställning, där det förtydligas hur vissa sociala sfärer på sociala medier förstås som politiskt betydelsefulla även inom den politiska arenan:

“Som sagt, man lär sig mycket där [på X], det är många som delar med sig av sina tankar och det gör så att man själv utvecklas. Och jag antar väl att de [politiker] vill väl vara där av samma anledning, att se ‘Vad är det som debatteras och diskuteras bland politiska personer?’, typ.” - Respondent 2

Genom de institutionellt politiska aktörernas deltagande på sociala medier, i kombination med privata politiskt aktiva användare, upplever respondenterna att det bildas en politisk sfär som förknippas med den politiska arenan "offline", eftersom det finns en direkt möjlighet att påverka politiska aktörer. Detta kan även tolkas som ett uttryck för respondenternas upplevelse av *extern politisk påverkan*, eftersom representanter från den politiska arenan (såsom politiker) deltar på sociala medier.

“Om man redan följs av ett gäng [medlemmar i det politiska ungdomsförbundet] och [partipolitiker] så är det ju många som följer tillbaks, liksom. Så då kan man ju komma in i det lite mer...” - Respondent 1

Respondenten beskriver här hur aktörer inom den politiska arenan "offline" tenderar att samlas i nätverk "online". Genom att ingå i politiska sfärer och nätverk på sociala medier är chansen alltså större att man genom sin aktivitet kommer i direkt kontakt med politiska aktörer som har tillgång till den politiska arenan. På samma spår förklarar en annan respondent varför hen kan ta kontakt med politiker på sociala medier och få ett svar:

“Men det är väl mycket för att jag är en politisk person och för att mina följare och folk jag följer är politiska personer. Man boostar ju varandra på ett sätt genom att interagera med varandra och då kanske man syns mer än om man bara är en vanlig kotte som är där ensam utan andra vänner.” - Respondent 3

Genom att befinna sig i samma nätverk som, och därför förknippas med, andra politiskt aktiva personer på sociala medier kan man alltså personligen uppmärksammas av politiska aktörer. Därmed är den politiska arenan i vissa fall responsiv för vad som händer på sociala medier.

6.3 Beständighet

Tidigare studier kring connective action och rörelser på sociala medier har pekat ut dess kortvariga, instabila förbindelser som en nackdel (Van Laer & Van Aelst, s.1146). Därför undersöker vi nu hur denna studies respondenter förstår beständighet i förhållande till politiskt deltagande och påverkan genom sociala medier.

Connective action på sociala medier, där enskilda individer agerar och utgör en gemensam rörelse genom agerandet, anses opålitligt på grund av dess spontana form. Deltagarna i connective action har som tidigare nämnt inga förpliktelser eller formella medlemskap som påverkar deras agerande och politiska deltagande, utan varje persons agerande sker på "eget bevåg". Alltså bygger connective action på enskilda individers intresse för att engagera sig i ett visst ämne, och om detta intresse avtar finns inga system eller funktioner för att hålla ämnet aktuellt. En respondent beskriver hur de stora valmöjligheterna på sociala medier gör det lätt för människor att själva sälla eller styra det innehåll som de tar del av och själva bidrar med:

"...När det är någonting som är digitalt så dör det ut ganska snabbt, liksom."

"...När man inte längre tycker att det [ämnet för diskussion] är kul så är det väldigt lätt att bara fokusera på någonting annat i stället, sluta följa de här kontona som lägger ut mycket saker eller scrolla förbi varje gång man ser ett sånt inlägg." - Respondent 5

Risken med att inte befästa specifika ämnen för diskussion i någon sorts organisation, exempelvis politiska organisationer, är helt enkelt att ämnet riskerar att bli inaktuellt utan att ha hunnit sättas i system utanför de sociala medierna. Här blir det tydligt hur beständighet är något som värderas högt av respondenterna gällande politik; ämnen som uppfattas som viktiga och värdefulla att diskutera bör fortsätta behandlas över lång tid. Anledningen till varför ämnen bör behandlas över lång tid, förklaras av de två andra anledningarna till att beständighet upplevs som viktigt för politiska ändamål: att både medborgare och den politiska arenan kräver tid för att hinna förändras.

Diskussioner på sociala medier kan förflyttas till den tidigare nämnda politiska sfären på sociala medier samt till den politiska arenan, om diskussionerna pågår under en längre tid. Den politiska arenan upplevs nämligen som långsam i jämförelse med de spontana och snabba diskussionerna på sociala medier. För att diskussioner och ageranden på sociala medier ska hinna bearbetas inom den politiska arenan, krävs alltså beständighet:

"... Men generellt att såhär nyhetsinslag, och jag ser förslag som drivs av regeringen eller oppositionen, är sånt som har haft ett frö i någon form av Twitter-diskussion eller

Twitter-debatt där man ser att 'Det här har hållit på och diskuterats här ganska länge innan det kommer upp som förslag'...” - Respondent 3

Även att lyckas övertyga människor om en åsikt beskrivs som en långsam process. I flera intervjuer nämns att anledningen till att publicera sina åsikter eller ha politiska diskussioner på sociala medier inte nödvändigtvis behöver eller ens kan övertyga en person där och då. Respondenterna räknar med att det tar lång tid att förändra en persons åsikt, och att det därför troligtvis händer i ett senare skeende än just under diskussionen:

“Men det viktiga är ju inte att de [människor på sociala medier] blir övertygade på plats, det viktiga är att de sen går iväg och tänker lite på det här [...] Det är ju väldigt sällan man ändrar sin åsikt 'så'. Utan det tar tid, för det är lite av din världsbild som dras ner liksom, i takt med att man ändrar sig om frågor.” - Respondent 2

Tidsaspekten av politiskt deltagande förstås sammanfattningsvis som betydande, eftersom både människors åsikter och den politiska arenan upplevs förändras långsamt. Respondenterna uppmärksammar därmed även bristen hos det icke-organiserade politiska deltagandet på sociala medier i form av dess avsaknad av formell organisation och deltagares förpliktelser.

7. Diskussion

7.1 Collective action och den politiska arenan

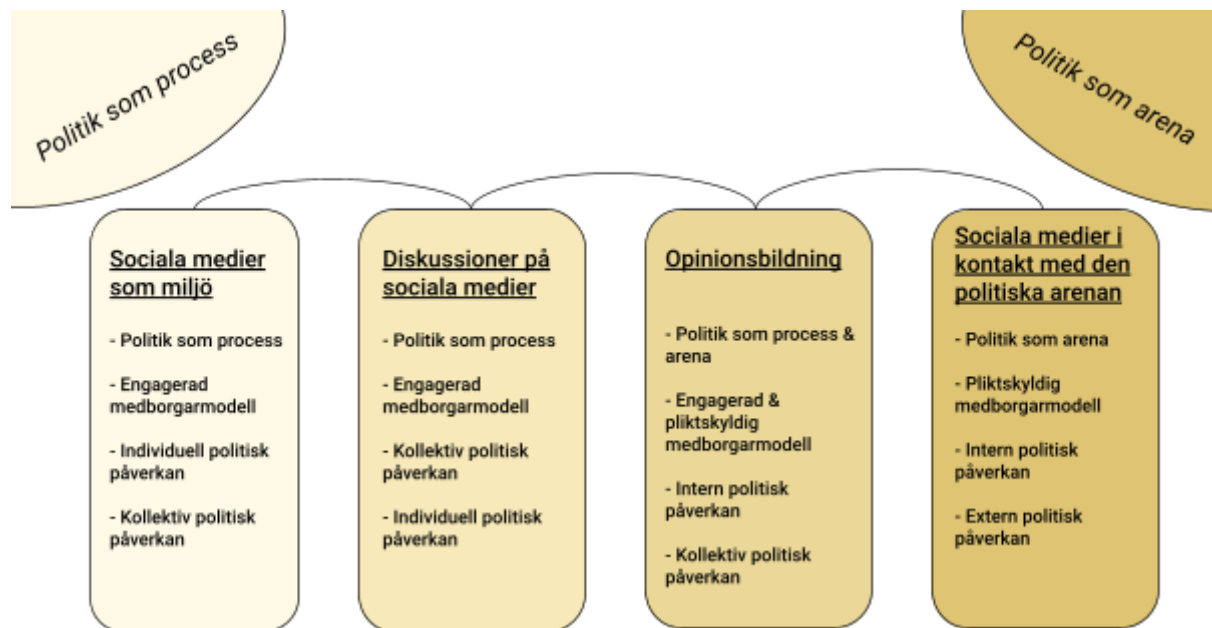
Gällande de former av politiskt deltagande som utgick från collective action, var en central förståelse hos respondenterna att politiska ungdomsförbund verkar inom den politiska arenan och att man genom ett medlemskap i ett politiskt ungdomsförbund därför lättare kan påverka den politiska arenan och den beslutande politiken. Den politiska arenan, och de organisationer samt institutioner som ingår i den, upplevs alltså som ett relativt lösgjort politiskt maskineri där en viss social tillhörighet och kunskap krävs för att personligen få genomslag. Den här formen av politiskt deltagande på sociala medier utgår ifrån *collective*

action, en pliktskyldig medborgarmodell och *politik som en arena*. Här ligger fokus på att delta politiskt genom det politiska ungdomsförbundet, och att medlemskapet i ungdomsförbundet är en säker väg in i den politiska arenan. Utöver de två deltaganden som beskrivits under rubriken *Collective action* tycks inte respondenterna ägna sig åt några andra tydligt hierarkiskt organiserade typer av politiskt deltagande på sociala medier. Därmed tycks den konventionella typen av politiskt deltagande, som just bygger på hierarkiska organisationer, fortfarande befinna sig främst utanför de sociala medierna. En möjlig anledning till detta resultat är att studiens respondenter, som ju är aktiva medlemmar i politiska ungdomsförbund, möjligen har socialiserats in i den politiska arenans logik i samband med medlemskapet och insynen i den praktiska, institutionella politiken. Därför kan det vara så att respondenterna inte har ett intresse av att engagera sig organiserat på sociala medier; sådant agerande är de redan del av och förknippar med aktivitet "offline". En person som inte ingår i sådana sammanhang skulle alltså möjligen ägna sig mer åt organiserat politiskt deltagande på sociala medier, eftersom det behovet inte mättats eller manifesterats på annat håll. För att få rätsida på detta skulle det krävas vidare forskning kring hur en respondent-grupp deltar politiskt på sociala medier som endast deltar politiskt via sociala medier. Denna studies resultat kan därmed sägas utgöra ett resultat att jämföra vidare forskning med.

7.2 Förhållandet mellan de fyra formerna av politiskt deltagande på sociala medier

De fyra former av politiskt deltagande som identifierats inom connective action kan sägas utgöra gradvisa steg gällande politisk påverkan på den beslutande politiken. Den beslutande politiken sker i den politiska arenan, eftersom det är där de politiska institutionerna finns. Dessa fyra former av politiskt deltagande har sorterats från upplevelsen av att främst påverka politiken som process (ofta i form av att påverka opinionen) till att främst påverka den politiska arenan (genom att ex. påverka politiker på sociala medier). Ordningen ser alltså ut som följande: *Sociala medier som miljö*, *Diskussioner på sociala medier*, *Opinionsbildning* och *Sociala medier i kontakt med den politiska arenan*, där *Sociala medier som miljö* förstås som främst påverkande av den politiska processen, och *Sociala medier i kontakt med den*

politiska arenan förstås som det närmaste man kan komma påverkan av den politiska arenan via sociala medier. Denna ordning förtydligas i följande bild:

Figur 1. Politiskt deltagande på sociala medier i inbördes ordning (fr. vänster till höger), från upplevelsen av påverkan på politik som process till påverkan på den politiska arenan.

Dessa fyra former för politiskt deltagande på sociala medier uppfattas som jämbördigt politiska, även om de i olika hög grad direkt påverkar den beslutande politiken inom den politiska arenan (där politiska institutioner verkar). Vi går igenom dessa deltaganden var för sig, och kan därefter beskriva hur de i olika grad syftar till att påverka politiken som process och arena. De former av deltagande på sociala medier som främst påverkar politiken som process fokuserar på att alla individer kan bidra till kollektivet relativt kravlöst, medan påverkan på den politiska arenan kräver desto fler personliga egenskaper och tillgångar.

Det politiska deltagande som i intervjuerna beskrivs som minst påverkande på den politiska arenan, och därmed den beslutande politiken, är *Sociala medier som miljö*. I denna aktivitet ägnar sig medborgare åt att tillsammans skapa den digitala miljön på sociala medier, i form av att publicera det innehåll som man personligen anser saknas i den digitala miljön. Här ägnar man sig med andra ord åt att påverka politiken som en process; att politik sker genom ständiga diskussioner och görande. Respondenterna upplever att detta deltagande påverkar andra medborgare i deras förståelse av politiska frågor, eftersom användare av sociala medier påverkas av den digitala miljö som de befinner sig i. I den analoga världen, det vill säga

“offline”, finns saker som händer utan att människan nödvändigtvis sätter ord på det, men i den digitala miljön finns endast de saker som publiceras. Därför utgör användarna på sociala medier själva skaparna av den digitala “verkligheten”, och de har ett intresse av att forma den utefter sina föreställningar och värderingar. I skapandet av den digitala miljön **tycks politik förstås som en process** där man som medborgare engagerar sig kring specifika frågor samt utifrån sina personliga förmågor, behov och intressen (Halupka, 2016, s.1490-1491). Detta hänger även ihop med en **engagerad medborgarmodell**, där man tar personlig aktion i stället för att påverka genom en organisation (Dalton, 2008, s.81-82). Aktiviteter som bygger på dessa premisser innebär främst att alla medborgare som har ett intresse av att delta kan ägna sig åt den gemensamma digitala miljön, och på så vis påverka andra medborgare. Aktiviteten fokuserar alltså främst på en politisk påverkan av politiken som process. **Den politiska påverkan beskrivs som individuell** eftersom vilken person som helst kan ägna sig åt aktiviteten, och den beskrivs även som en **kollektiv politisk påverkan** eftersom den i ett senare skede kan påverka den politiska arenan genom kollektivets aktiviteter på sociala medier (Velasquez, 2015, s.903-904). Med andra ord: vem som helst kan bidra till den digitala miljön, kollektivets diskussioner och åsikter formas av denna miljö, vilket i ett sista led kan påverka den politiska arenan. Men här är alltså deltagandets primära fokus att påverka den politiska processen.

Ett steg närmare politisk påverkan av den politiska arenan finner vi det politiska deltagandet *Diskussioner på sociala medier*. Denna form av deltagande fokuserar på att diskussioner på sociala medier kan lyfta nya frågor som aktuella för diskussion även bland allmänheten “offline”, och möjligen även inom den politiska arenan. Här fokuserar man inte på att övertyga om en åsikt, utan här är det viktiga att många personer diskuterar något med varandra. Under rubriken *Diskussioner på sociala medier* identifierades förståelsen av **politik som process** samt **den engagerade medborgarmodellen**, vilket i likhet med den ovan nämnda, första formen av deltagande (*Sociala medier som miljö*) innebär att deltagarna agerar på egen hand, utefter personliga intressen och förmågor (Halupka, 2016, s.1490-1491; Dalton, 2008, s.81-82). **Sett till politisk påverkan, är det den kollektiva uppmärksamheten kring ett ämne** som gör ett visst ämne aktuellt för diskussioner även utanför de sociala medierna, men samtidigt skapas diskussionerna av enskilda individer vilket även talar om upplevelsen av en **individuell politisk påverkan** (Velasquez, 2015, s.903-904). Det politiska deltagandet *Diskussioner på sociala medier* liknar det första deltagandet (*Sociala medier som miljö*) sett till att samma teoretiska begrepp kan identifieras i de två. Det finns dock en

skillnad i vem man som deltagare i aktiviteterna tycks rikta sig till. I den första aktiviteten *Sociala medier som miljö* tycks det centrala syftet med deltagandet vara att skapa miljön på sociala medier för andra medborgare att ta del av, medan det i *Diskussioner på sociala medier* finns en något tydligare tanke om påverkan av den politiska arenan (och därigenom den beslutande politiken) genom att aktualisera ett visst ämne för diskussion bland allmänheten. Därför kan det politiska deltagandet *Diskussioner på sociala medier* sägas ha rört sig ett steg närmare en upplevd påverkan av den politiska arenan, samtidigt som detta deltagande rent praktiskt handlar om att bidra till diskussioner och politiken som process.

Det tredje deltagandet, *Opinionsbildning*, handlar om att respondenterna medvetet vill övertyga andra människor om deras åsikter på sociala medier. Man vill, så att säga, “värva” människor till det kollektiv som man upplever att man tillhör. Genom att skapa ett stort kollektiv ser man större möjligheter att påverka den politiska arenan, eftersom denna delvis upplevs som påverkad av medborgarnas kollektiva vilja. I jämförelse med det senast nämnda politiska deltagandet, *Diskussioner på sociala medier*, har *Opinionsbildning* närmast sig påverkan av den politiska arenan med ännu ett steg, eftersom respondenterna genom detta deltagande inte bara vill lyfta ett ämne för diskussion bland allmänheten, utan även övertyga om en egen åsikt eller förslag på förändring. Det tydliga fokuset på att samla fler och fler människor till “sitt” kollektiv talar även om en tydligare vision om att driva igenom sin önskan politiskt, möjligen hela vägen till ett politiskt beslut inom den politiska arenan. De teoretiska begreppen bekräftar en sådan förståelse av *Opinionsbildning*: här tycks respondenterna agera i linje med ***både politik som en arena samt process***, enligt en ***engagerad medborgarmodell***, och upplever ***både intern och kollektiv politisk påverkan***. Förståelsen av politik som både en arena och en process beror på dubbelheten i skapandet av opinion: själva skapandet av opinion är fokuserat på enskilda medborgares privata engagemang och grupperingar (i likhet med politik som en process), men opinionen som sådan har ett tydligt syfte i att påverka den politiska arenan och den beslutande politiken (Halupka, 2016, s.1490-1491). Om det förra deltagandet *Diskussioner på sociala medier* fokuserade på diskussionerna som aktivitet, handlar *Opinionsbildning* desto mer om en viss åsikts genomslag. Vidare kommer den engagerade medborgarmodellen till uttryck genom den fortsatta tonvikten vid individers personliga engagemang via sociala medier (Dalton, 2008, s.81-82). Vad gäller upplevd politisk påverkan är den nu, till skillnad från tidigare beskrivna politiska deltaganden, mer inriktad på att vissa personliga egenskaper förstärker individens påverkan (Gil de Zuniga, 2017, s.574). Alltså; desto större politisk kunskap eller nätverk på

sociala medier en person har, desto större är sannolikheten att denne har förmågan att övertyga och samla andra människor kring dennes åsikt. Genom att övertyga människor skapas därefter kollektiv som i sin tur kan påverka den politiska arenan, genom en kollektiv politisk påverkan (Velasquez, 2015, s.903-904).

Den fjärde aktiviteten innebär en upplevelse av det närmaste som politiskt deltagande via sociala medier kommer påverkan av den politiska arenan och beslutande politiken: *Sociala medier i kontakt med den politiska arenan*. Här beskriver respondenterna att aktörer ur den politiska arenan delvis befinner sig på sociala medier, samt att det även på sociala medier skapas sociala grupperingar i form av "politiska sfärer" där politiskt etablerade och aktiva personer ingår i samma nätverk. Dessa politiskt etablerade användare utgör en bro mellan vad som pågår på sociala medier och den politiska arenan, vilket tycks upplevas som den mest direkta formen av politisk påverkan på den politiska arenan som sociala medier möjliggör. De teoretiska begrepp som beskriver denna typ av aktivitet och påverkan via sociala medier är **politik som arena**, en **pliktskyldig medborgarmodell** samt **intern och extern politisk påverkan**. Politik betraktas främst som en arena, då man ser att de politiska aktörer som tillhör den politiska arenan utanför sociala medier är centrala i förflyttningen av ämnen och åsikter från sociala medier till de politiska institutionerna. Respondenterna tycks resonera utifrån den pliktskyldiga medborgarmodellen, då de återkommande förklarar sina personliga möjligheter att påverka med deras medlemskap i de politiska ungdomsförbunden (Dalton, 2008, s.78-79). De verkar med andra ord uppleva att andra människor i högre grad lyssnar på dem tack vare en politisk organisations legitimitet. Vad som krävs för att respondenterna ska uppleva en högre grad av personlig politisk påverkan (alltså intern politisk påverkan) är att de tillhör den politiska sfären eller politiska nätverk på sociala medier (Gil de Zuniga, 2017, s.574). För att få tillgång till dessa sfärer och nätverk krävs att man personligen får kontakt med och bekräftelse av andra personer inom sfären. Om man lyckas ingå i dessa politiska sfärer och nätverk, finns en chans att man fångar politiska aktörers uppmärksamhet. Som tidigare nämnt befinner sig vissa politiska aktörer på de sociala medierna, och på så vis finns en extern politisk påverkan genom sociala medier. Den politiska arenan är hörsam för aktiviteten på sociala medier tack vare de enskilda politiska aktörer som använder de sociala medierna (Gil de Zuniga, 2017, s.574).

Sammanfattningsvis är de teoretiska begrepp som identifierats i deltagandet *Sociala medier i kontakt med den politiska arenan* i princip den raka motsatsen till begreppen i den första

formen av deltagande *Sociala medier som miljö*. Detta beror på att de två formerna av deltagande befinner sig i vardera ände av en skala, där vi i ena änden finner upplevelsen av att främst påverka politik som process och i andra änden påverkan av den politiska arenan. För att ha potential att påverka politiken som process krävs väldigt lite av varje deltagare. Där är det viktigaste att faktiskt agera, oavsett hur, eller att påverka andra medborgare och därmed opinionen. Desto närmare vi kommer den ände av skalan där påverkan på den politiska arenan sker, desto mer krävs av den politiskt deltagande personen i fråga (i form av kunskap och nätverk). Detta beror på att den politiska arenan upplevs ha vissa strukturer vilka användare på sociala medier behöver agera i linje med, för att bekräftas och uppmärksammas av aktörer inom den politiska arenan.

Genom de fyra former av deltagande som identifierats i denna studies intervjuer, kan vi se att respondenterna deltar politiskt genom föreställningar om politik som både en process och arena. Olika former av politiskt deltagande ämnar att påverka politiskt från två olika håll: via kollektivet eller via politiska aktörer. Om man väljer att påverka via kollektivet krävs inte en känsla av intern politisk effektivitet (att man på egen hand kan påverka), och om man påverkar via politiska aktörer krävs snarare politisk kunskap och tillhörighet än kollektiv uppbackning. Detta tyder på att respondenterna har en tydlig förståelse av politik som bestående av olika element. Via sociala medier upplever respondenterna att de framför allt kan ägna sig åt politik som process, och påverkan av den politiska arenan och politiska beslut förstås som relativt separat från dessa aktiviteter. Möjligen beror denna tydligt beskrivna uppdelning mellan politik som process och arena på att respondenterna är politiskt aktiva i politiska ungdomsförbund, där de får insyn i hur själva processerna kring politiskt beslutsfattande kan se ut.

I likhet med resultatet i studien av Velasquez och LaRose (2015) - som beskrivs närmare under rubriken *Tidigare forskning* - visar studiens resultat att både enskilda individer och kollektivet behöver ha vissa egenskaper för att faktiskt lyckas påverka den politiska arenan och den beslutande politiska makten. Att ägna sig åt politik som en process genom sociala medier, via exempelvis politiska diskussioner och opinionsbildning, är relativt kravlöst men garanterar inte heller politiskt genomslag gällande politiska beslut. Även i Sveningssons (2016) studie beskriver respondenterna flera olika sätt att påverka politiskt, samtidigt som de ger uttryck för att en viss del av politiken kräver mycket av den politiska deltagaren i fråga och därför kan upplevas som avskräckande. Detta bekräftas delvis i min studie, sett till de

beskrivningar av den politiska arenan som relativt separat från allmänhetens vilja. I motsats till respondenterna i studien av Vromen et.al. (2015) beskrev dock denna studies respondenter politiskt deltagande som påverkande av både politik som arena och som process. Exempelvis blev en viss aktivitet inte mindre politisk för att den utspelade sig på ett socialt medie och bestod av att diskutera ett ämne med andra användare. Respondenterna i studien av Vromen et.al. var studenter i olika politiska och ämnesspecifika universitetsföreningar, medan denna studies respondenter är partipolitiskt engagerade unga vuxna. Möjligen kan skillnaden i studiernas resultat bero på att denna studies respondenter endast beskriver upplevelsen av sitt eget politiska deltagande (vilket kan tänkas färgat av deras medvetenhet om att de är medlemmar i de partipolitiska ungdomsförbunden, vilka ju är etablerade politiska organisationer), medan respondenterna i studien av Vromen et.al. diskuterar både sitt eget och andras politiska deltagande på sociala medier. I Vromen et.al.'s studie beskriver respondenterna alltså sitt politiska deltagande i förhållande till andra personers politiska deltagande, vilket kan tänkas leda till en jämförelse av vem eller vilka som är "mest" politiska. Dessutom är studien av Vromen et.al. från år 2015, och det digitala medielandskapet har hunnit utvecklas sedan dess. Därför är det hela tiden av intresse med nya studier kring vad människor tycks ägna sig åt på de digitala medierna samt varför.

7.3 Beständighet och politisk påverkan via sociala medier

Respondenterna beskriver beständighet som värdefullt i förhållande till politisk påverkan via sociala medier. I likhet med tidigare forsknings resultat, och farhågor, finns en förståelse om att rörelser på sociala medier avslutas när de enskilda deltagarna i rörelsen förlorar sitt personliga intresse för frågorna (Van Laer & Van Aelst, s.1146). Detta upplevs som en osäkerhet i samband med rörelser på sociala medier; att man inte säkert kan räkna med dess existens över tid.

Respondenterna utvecklade även anledningarna till att beständighet uppfattas som viktigt gällande politiskt deltagande. Respondenterna beskrev två olika anledningar till att kortvariga rörelser har politiska brister: den ena anledningen var att den politiska arenan behöver tid för att hinna reagera på och bearbeta nya frågor, och den andra var att även människor behöver tid för att förändra sina åsikter. En rörelse på sociala medier behöver alltså pågå under en

längre tid för att den ska hinna påverka både politiken som process (enskilda individers förståelser och åsikter) och politiken som arena (den organiserade och ofta institutionaliserade politiken). Här framkommer att respondenterna både upplever politik som en arena och som en process, och att olika former av politiskt deltagande helt enkelt fyller olika syften. Förståelsen av politik som process handlar om att medborgare på ett kravlöst sätt kan göra sina röster hörda genom kollektivet på sociala medier. Här krävs att diskussioner och argumentationer är beständiga, på grund av att förändring inte alltid är lätt eller bekvämt och att människor därför behöver tid att bearbeta och anamma en ny ståndpunkt. Parallellt med förståelsen av denna politiska process bland medborgarna, finns även förståelsen av den politiska arenan. Där ser respondenterna till den verkställande och organiserade politiken som har särskilda strukturer och ordningar för att fatta politiska beslut, vilket kräver tid. Här tycks respondenternas svar gå i linje med forskarnas oro kring att beständigt politiskt deltagande möjligen ersätts av kortvariga ageranden på sociala medier. Respondenterna tycks dock inte oroad över sin egen beständighet gällande politiskt deltagande, vilket är föga förvånande med tanke på deras engagemang och aktivitet i det politiska ungdomsförbundet. Att ingå i en politisk organisation innebär ju att någon form av ledning kontinuerligt planerar och genomför aktiviteter tillsammans med medlemmarna. Alltså kan detta resultat i hög grad bero på respondenternas politiska intresse och engagemang.

7.5 Vidare forskning

Ett förslag för vidare forskning utifrån denna studies resultat är att även studera politiskt deltagande på sociala medier bland de som inte är engagerade “offline” via politiska ungdomsförbund. Detta respondenturval skulle möjligen ha annorlunda beteenden på sociala medier, eftersom de inte engagerar sig “offline” i en organisation. Denna studies respondenter kan tänkas ägna sig åt vissa former av politiskt deltagande “offline” med det politiska ungdomsförbundet vilket dämpar behovet av att utföra liknande aktiviteter även “online”. Dessutom har studiens respondenter en viss insyn i hur den institutionella politiska processen fungerar tack vare det politiska ungdomsförbundet, vilket kan tänkas forma deras syn på vad politisk påverkan och förändring innebär. En ytterligare respondent-grupp som möjligen är av intresse att studera närmare, är politiskt aktiva personer i enfråge-partier eller rörelser kring specifika frågor. Eftersom dessa organisationer eller rörelser inte är knutna till just

partipolitiken skulle dessa respondenter möjligen ha andra förståelser av politisk påverkan genom sociala medier än denna studies respondenter.

8. Slutsats

Låt oss nu göra ett återbesök till studiens syfte och därefter dess frågeställningar. Studiens syfte ser ut som följande:

Studiens syfte är att undersöka svenska partipolitiskt engagerade unga vuxna individers upplevelser av sitt politiska deltagande och sin politiska påverkan genom sociala medier.

För att uppfylla syftet kommer studiens frågeställningar nu att besvaras.

Frågeställningar och svar

- Hur upplever respondenterna sitt politiska deltagande genom sociala medier?
- Hur upplever respondenterna sin politiska påverkan genom sociala medier?
- Hur upplever respondenterna förhållandet mellan beständighet och politisk påverkan genom sociala medier?

De former av politiskt deltagande via sociala medier som bygger på det organiserade collective action, uppger samtliga respondenter tillhandahålls eller organiseras av politiska ungdomsförbund. Respondenterna har personligen inte skapat eller deltagit i andra hierarkiskt organiserade aktiviteter på sociala medier, vilket möjligen talar om en åtskillnad mellan förståelsen av sociala medier som en plats för individuella typer av connective action, och att collective action därför hör hemma "offline" i den politiska arenan (där de politiska ungdomsförbunden verkar).

Respondenternas politiska deltagande via sociala medier i form av connective action kan sorteras i fyra former av deltagande. Dessa har benämnts som *Sociala medier som miljö*, *Diskussioner på sociala medier*, *Opinionsbildning* och *Sociala medier i kontakt med den politiska arenan*.

Genom det politiska deltagandet *Sociala medier som miljö* bidrar respondenterna till det innehåll som utgör själva “miljön” på sociala medier, och det har en politisk påverkan genom att i ett första led påverka de användare som befinner sig och verkar på det sociala mediet. Här ägnar sig respondenterna alltså främst åt att påverka politiken som process.

Deltagandet vid namn *Diskussioner på sociala medier* bygger på att man som användare på sociala medier bidrar till särskilda diskussioner, och genom att göra det finns en förhoppning om att etablera en diskussion som aktuell även utanför sociala medier. Möjligheten finns att diskussionen uppmärksammas inom den politiska arenan, där politiska beslut fattas. I första hand fokuserar dock respondenterna här på att påverka den politiska processen; genom att bidra till politiska diskussioner medborgare emellan.

Opinionsbildning är precis vad det låter som: att respondenterna ägnar sig åt att inte bara diskutera något, utan att faktiskt försöka övertyga andra människor om sin åsikt (eller opinion). I denna form av deltagande ökar chanserna att övertyga andra människor om man personligen har politisk kunskap eller tillhörighet. Genom att samla till kollektiv av människor som tycker samma sak, försöker respondenterna skapa en politisk press riktad mot den politiska arenan.

Det politiska deltagandet *Sociala medier i kontakt med den politiska arenan* sker i de situationer där sociala medier står i närmast kontakt med den politiska arenan. Här upplever respondenterna antingen att politiska aktörer befinner sig på sociala medier eller att det skapas en politisk sfär (en social gruppering med politiskt kunniga och aktiva användare) på sociala medier. För att komma i kontakt med och påverka den politiska arenan eller en politisk sfär på sociala medier, krävs personlig politisk kunskap eller social tillhörighet.

Studiens slutsats är att respondenterna upplever en tydlig distinktion mellan politisk påverkan på den politiska processen (exempelvis den allmänna opinionen) och politisk påverkan på den politiska arenan (där politiska beslut fattas). Respondenterna beskrev också skillnader gällande vad som krävs av den politiska deltagaren för att påverka antingen den politiska processen eller den politiska arenan. För att försöka påverka den politiska processen är det enda egentliga “kravet” att faktiskt agera, eftersom många individuella handlingar skapar en kollektiv press på den politiska arenan. Däremot kräver påverkan på den politiska arenan

specifika personliga egenskaper och tillgångar, eftersom en viss kunskap och socialisering upplevs som nödvändig inom t.ex. politiska institutioner. Politisk beständighet tillskrivs stort värde i samtliga intervjuer, då politik som både process och arena uppfattas kräva tid för att utvecklas. Här framkommer återigen hur respondenterna tillskriver politik som arena och som process ett politiskt värde, men att de fyller olika syften.

Avslutningsvis bör sägas att studiens respondenter tycks förstå den politiska institutionaliserade processen som relativt separat från gemene medborgares politiska agerande och vilja. Samtidigt ägnar respondenterna sig i hög grad åt politik bland allmänheten via sociala medier, vilket tyder på att politik som process och opinionen tycks värderas högt trots avsaknaden av påverkan på en formell politisk beslutande makt. Således kan vi konstatera att respondenterna inte upplever det politiska deltagandet på sociala medier som ersättande av konventionellt politiskt deltagande, vilket kan tänkas betryggande i fråga om det politiska engagemanget i fundamentala demokratiska processer. Detta förstärks även av att respondenterna endast tycks ägna sig åt organiserat deltagande på sociala medier som sköts av en etablerad politisk organisation (i detta fall de politiska ungdomsförbunden). Möjligen skulle även andra politiska organisationer, eller till och med institutioner, kunna erbjuda organiserade aktiviteter på sociala medier, och attrahera användare som föredrar att konventionellt politiska aktörer sköter de organiserade formerna av politiskt deltagande. Men, som nämnt under *Vidare forskning*, kan studiens resultat bero på respondenturvalet, som ju består av personer som delvis redan valt att ägna sig åt - och har någon form av förståelse för - konventionellt, organiserat politiskt deltagande. Därför kan än mer nyanserade slutsatser om den yngre generationens politiska deltagande dras genom att jämföra denna studie med framtida studier med andra respondenturval.

9. Referenser

Bennett, W. L. (2012). The personalization of politics: Political identity, social media, and changing patterns of participation. *The annals of the American academy of political and social science*, 644(1), 20-39.

Bennett, W. L., & Segerberg, A. (2012). The logic of connective action: Digital media and the personalization of contentious politics. *Information, Communication & Society*, 15(5), 739-768.

Borhan-Eddine, A., Fee, L. Y., Adnan, Z. H., & Nor, M. W. M. (2020). The impact of political efficacy, discussion, and expression through social media on youth political participation: A systematic review. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 10(15), 11–22.

Boulianne, S., & Ohme, J. (2022). Pathways to environmental activism in four countries: social media, environmental concern, and political efficacy. *Journal of Youth Studies*, 25(6), 771-792.

Loader, B. D., Vromen, A., & Xenos, M.A. (2014) The networked young citizen: social media, political participation and civic engagement. *Information, Communication & Society*, 17(2), 143-150.

Chang, H. C. H., Richardson, A., & Ferrara, E. (2022). # JusticeforGeorgeFloyd: How Instagram facilitated the 2020 Black Lives Matter protests. *PLoS one*, 17(12), e0277864.

Dalton, R. J. (2008). Citizenship norms and the expansion of political participation. *Political Studies*, 56(1), 76-98.

Dezelan, T. (2023) *Young people's participation in European democratic processes, How to improve and facilitate youth involvement*. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies, PE 745.820 – Mars 2023, (hämtad 23-11-15)

Ekström, M., & Johansson, B. (red.). (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer AB.

Gibson, C., Davenport, S., Fowler, T., Harris, C. B., Prudhomme, M., Whiting, S., & Simmons-Horton, S. (2019). Understanding the 2017 “Me Too” movement’s timing. *Humanity & Society*, 43(2), 217-224.

Gil de Zúñiga, H., Diehl, T., & Ardévol-Abreu, A. (2017). Internal, external, and government political efficacy: Effects on news use, discussion, and political participation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 61(3), 574-596.

Halupka, M. (2016) The rise of information activism: how to bridge dualisms and reconceptualise political participation. *Information, Communication & Society*, 19(10), 1487-1503.

Henn, M., Weinstein, M., & Wring, D. (2002). A generation apart? Youth and political participation in Britain. *The British Journal of Politics & International Relations*, 4(2), 167-192.

Hong, H., & Kim, Y. (2021). What makes people engage in civic activism on social media?. *Online Information Review*, 45(3), 562-576.

Ohme, J. (2019). Updating citizenship? The effects of digital media use on citizenship understanding and political participation. *Information, Communication & Society*, 22(13), 1903-1928.

Oser, J., Grinson, A., Boulianne, S., & Halperin, E. (2022). How political efficacy relates to online and offline political participation: A multilevel meta-analysis. *Political Communication*, 39(5), 607-633.

Sveningsson, M. (2016). ‘I wouldn’t have what it takes’: Young Swedes’ understandings of political participation. *Young*, 24(2).

van Laer, J. & Van Aelst, P. (2010) Internet and social movement action repertoires: opportunities and limitations. *Information, Communication & Society*, 13, 1146–1171.

Velasquez, A., & LaRose, R. (2015) Youth collective activism through social media: The role of collective efficacy. *New media & society 2015*, Vol. 17(6) 899–918.

Vromen, A., Xenos, M.A., & Loader, B. (2015) Young people, social media and connective action: from organisational maintenance to everyday political talk. *Journal of Youth Studies*, 18(1), 80-100.

Bilagor

Intervjuguide: version 1

- Vilka sociala medier använder du främst i något sorts politiskt syfte?
  - Hur ser användningen på respektive socialt medie ut? Diskutera ett socialt medie i taget.
    - Vilka är de **vanligaste aktiviteterna** på mediet/Vad gör du oftast? (**främst connective action, collective action, slacktivism**) *Utifrån en aktivitet/deltagande i taget frågar jag sedan:*
    - Är denna aktivitet **organiserad** på något sätt, ex. med **ledare/moderatorer, medlemskap/krav, ett specifikt ämne, eller är det helt upp till dig hur du deltar?** (**främst connective action, collective action**) Tycker du att organisationen behövs? Varför? Vad gör det för skillnad om något är organiserat så som du beskriver eller ej? (**främst engagerat eller pliktskyldigt medborgarskap**)
    - Varför gör du dessa aktiviteter? Finns det ett mål? Om inte: vilket annat värde ser du med detta deltagande? (**främst politik som arena eller process**)
    - Ser du att dessa aktiviteter som du ägnar dig åt påverkar politiskt? Genom vilka “vägar”/på vilket sätt (ex. socialt, genom organisationer, genom uppmärksamhet i media)? Finns det politiskt deltagande som inte påverkar politiskt? (**främst pliktskyldig eller engagerad medborgarmodell samt förståelse av politisk påverkan**)
  - Hur ser du på de aktiviteter/deltaganden som är enstaka och spontana, som ex. att reagera på ett politiskt innehåll på sociala medier? Har de något värde? Varför ägnar du dig åt dem eller ej? (**främst beständighet**)

Intervjuguide: version 2

- Vilka sociala medier använder du i något sorts politiskt syfte?

Utifrån ett socialt medie i taget:

- Vad gör du på X (det sociala mediet) som på något sätt har med politik att göra?
  - Hur går det till? Beskriv vad du gör (**collective, connective, medborgarmodeller**)
  - Varför ägnar du dig åt det? Vad upplever du att det ger dig, eller ger andra? (**politik som arena eller process, förståelsen av politisk påverkan**)
- Vilka olika sätt ser du att du kan påverka politiskt via det här mediet, kan du över huvud taget påverka via mediet? (**intern politisk påverkan, extern politisk påverkan, kollektiv politisk påverkan, individuell politiskt påverkan**) Hur fungerar den påverkan, hur ser den ut?
- Spelar det någon roll om du ägnar dig åt de här sakerna du beskrivit under en lång eller kort tid, i förhållande till politisk påverkan (**beständighet**)?